IMASUS

Imagineering Sustainability

Design for Longevity

IMASUS Training Module

Ελληνικά

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το σχέδιο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση (ανακοίνωση) δεσμεύει μόνο τον συντάκη της και η Επιτροπή δεν ευθύνεται για τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Αυτή η εκπαιδευτική ενότητα δημιουργήθηκε από το Lottozero Textile Laboratories στο πλαίσιο του προγράμματος IMASUS, το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα ERASMUS+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
Το περιεχόμενο του παρόντος εγγράφου εκφράζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του· δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντικατοπτρίζει τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή οποιουδήποτε άλλου φορέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για τη χρήση που μπορεί να γίνει στις πληροφορίες που περιέχονται.
Η επαναχρησιμοποίηση του παρόντος εγγράφου επιτρέπεται βάσει της άδειας Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0), υπό την προϋπόθεση ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται τυχόν αλλαγές.
https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/

Συνεργαζόμενη εμπειρογνώμονας:
Arianna Moroder

Συγγραφέας:
Lauren Berardi

Ευρετήριο

Σχετικά 1

Μέρος 1 – Εκπαιδευτική Ενότητα 2

1. Εισαγωγή: Ορισμός της μακροβιότητας στη μόδα 3
   1.1 Μαθησιακοί στόχοι 5
2. Ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο της μακροβιότητα 6
   2.1 Η εκβιομηχάνιση και η γέννηση της γρήγορης μόδας 7
   2.2 Προγραμματισμένη απαξίωση (Planned obsolescence) 8
   2.3 Επιστροφή στην ανθεκτικότητα: Slow Fashion και αναβίωση της χειροτεχνίας 8
3. Βασικές αρχές σχεδιασμού για μακροβιότητα 10
   3.1 Διαχρονικός σχεδιασμός και αισθητική 10
   3.2 Επιλογή υλικών 10
   3.3 Ποιότητα κατασκευής 11
   3.4 Σχεδιασμός για φροντίδα και υποστήριξη μετά την πώληση 13
   3.5 Συναισθηματική ανθεκτικότητα 13
4. Μεθοδολογίες και πλαίσια σχεδιασμού 15
   4.1 Αρχές κυκλικού σχεδιασμού 15
   4.2 Life Cycle Thinking (LCT) and Life Cycle Assessment (LCA) 16
   4.3 Cradle to Cradle “Από την κούνια στην κούνια” 17
   4.4 Dieter Rams: «Ο καλός σχεδιασμός είναι μακροχρόνιος» 18
5. Χειροτεχνία, αλυσίδα εφοδιασμού και επιχειρηματική στρατηγική 20
   5.1 Χειροτεχνία και βιομηχανική ποιότητα 20
   5.2 Σχέσεις με προμηθευτές και προμήθεια υλικών 21
   5.3 Αφηγηματική και συναισθηματική μακροβιότητα στις επιχειρηματικές πρακτικές 22
   5.4 Επιχειρηματικά μοντέλα για μακροβιότητα 23
6. Μακροβιότητα και κυκλική οικονομία (ψηφιακοί και συστημικοί καταλύτες) 24

6.1 Ψηφιακοί και συστημικοί παράγοντες 24
7. Μελλοντικές κατευθύνσεις 26
Βασικά συμπεράσματα 28
Τελική περίληψη 28
Αναφορές 29
Μέρος 2 - Μελέτη περίπτωσης 31
Εισαγωγή: Επισκόπηση και συνάφεια της μάρκας 32
Φιλοσοφία σχεδιασμού: Προσαρμοστικότητα και ανάπτυξη 33
Καινοτομία υλικών και τεχνολογία κλωστοϋφαντουργίας 34
Ανθεκτικότητα 35
Παραγωγή και κυκλική προσέγγιση 35
Συναισθηματική μακροβιότητα και κουλτούρα φροντίδας: η σχέση μεταξύ χρήστη και ενδύματος 37
Αναφορές ***..... 37***
Μέρος 3 – Εγχειρίδιο 38
Εισαγωγή στο εγχειρίδιο: μετατρέποντας τη θεωρία σε πράξη 39
Φάση 1: Σχεδιασμός για μακροβιότητα στην πράξη 40
Κατανόηση της μακροβιότητας στη διαδικασία σχεδιασμού 40
Φάση 2: Χαρακτηριστικά και στοιχεία σχεδιασμού για μακροβιότητα 42
Φάση 3: Επιλογές υλικών 45
Φάση 4: Συναισθηματική μακροβιότητα και αφηγηματικός χάρτης 47
Πρακτική δραστηριότητα: «Ανασχεδιάστε ένα παλιό ένδυμα» Επισκόπηση δραστηριότητας 48

Σχετικά

Το IMASUS (Imagineering Sustainability) είναι μια πρωτοποριακή πρωτοβουλία που έχει ως στόχο τη μεταστροφή της βιομηχανίας της μόδας προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας και την αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής, υπό την ηγεσία και συνεργασία των: Institute of Nanoscience and Materials of Aragon, Lottozero Textile laboratories, Munkun creative strategy & learning studio and the European Creative Hubs Network.

Η μόδα, αν και έχει μεγάλη επιρροή, είναι ένας από τους μεγαλύτερους παράγοντες που συμβάλλουν στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Το IMASUS επιδιώκει να δράσει ως καταλύτης αλλαγής στις πρακτικές της βιομηχανίας προωθώντας βιώσιμες μεθόδους, όπως η χρήση οργανικών υλικών, η ανακύκλωση και η υιοθέτηση αρχών κυκλικού σχεδιασμού. Στόχος μας είναι να εμπνεύσουμε μια ευρεία αλλαγή σε συνήθειες και τις πρακτικές, προωθώντας ένα βιώσιμο, ηθικό και δημιουργικό μέλλον για τη μόδα.

Το πρόγραμμα συνδυάζει την ακαδημαϊκή έρευνα, την εμπειρογνωμοσύνη του κλάδου και τις πρακτικές εμπειρίες μάθησης, με στόχο να εξοπλίσει τους επαγγελματίες της μόδας με τις απαραίτητες δεξιότητες και εργαλεία για τον τομέα της βιώσιμης μόδας. Μέσω εργαστηρίων, ψηφιακών εργαλείων και συνεργατικών προσεγγίσεων, δημιουργούμε μια κοινότητα που εστιάζει στην καινοτομία και τις πρακτικές λύσεις για τη βιομηχανία της μόδας.

INMA INSTITUTO DE NANOCIENCIA Y MATERIALES DE ARAGÓN

LOTTOZERO

MUNKUN

european creative hubs network

Μέρος 1 – Εκπαιδευτική Ενότητα

1. Εισαγωγή: Ορισμός της μακροβιότητας στη μόδα

Ο σχεδιασμός με γνώμονα τη μακροβιότητα σημαίνει τη δημιουργία ενδυμάτων που διατηρούν τη λειτουργική τους απόδοση, την αισθητική τους συνάφεια και τη συναισθηματική τους σημασία στο πέρασμα του χρόνου. Ένα ενδύμα με μεγάλη διάρκεια ζωής δεν αντέχει απλώς στη φυσική φθορά, αλλά συνεχίζει να εκτιμάται, να χρησιμοποιείται και να φροντίζεται καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του.

Ο στόχος δεν είναι απλώς η παραγωγή ανθεκτικών ενδυμάτων, αλλά ο σχεδιασμός ενδυμάτων που παραμένουν επιθυμητά και προσαρμόσιμα. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν στυλ που δεν ξεπερνιούνται γρήγορα από τη μόδα, ευέλικτα κομμάτια που μπορούν να επισκευαστούν ή να τροποποιηθούν και ενδύματα ικανά να εξελίσσονται μαζί με τον χρήστη. Η μακροβιότητα λειτουργεί επομένως σε πολλαπλά επίπεδα: υλικό, δομικό, πολιτισμικό και συναισθηματικό.

Η παράταση της ωφέλιμης ζωής των ενδυμάτων έχει μετρήσιμα οφέλη για το περιβάλλον. Όταν ένα ένδυμα φοριέται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις που συνδέονται με την παραγωγή του — συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, της κατανάλωσης νερού και της εξόρυξης πόρων — κατανέμονται σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα χρήσης. Ακόμη και ο διπλασιασμός της διάρκειας ζωής ενός ενδύματος μπορεί να μειώσει σημαντικά το συνολικό περιβαλλοντικό του αποτύπωμα, καθώς απαιτούνται λιγότερα αντικαταστατικά είδη.

Ωστόσο, η μακροβιότητα δεν μπορεί να περιοριστεί μόνο στην αντοχή του υλικού. Πολλά ρούχα απορρίπτονται όχι επειδή έχουν υποστεί ανεπανόρθωτη ζημιά, αλλά επειδή χάνουν τη σημασία, την επιθυμητότητα ή τη συναισθηματική τους αξία. Για αυτόν τον λόγο, ο σχεδιασμός με γνώμονα τη μακροβιότητα απαιτεί προσοχή τόσο στις απτές όσο και στις άυλες διαστάσεις της χρήσης.

Τρεις αλληλένδετες αρχές υποστηρίζουν το σχεδιασμό για μακροβιότητα:

Φυσική αντοχή

Τα ενδύματα πρέπει να αντέχουν στην επαναλαμβανόμενη φθορά, το πλύσιμο και το χειρισμό. Αυτό εξαρτάται από την ποιότητα των ινών, την κατασκευή του υφάσματος και την τεχνική κατασκευή.

Προσαρμοστικότητα

Τα ρούχα πρέπει να προσαρμόζονται στις αλλαγές του σώματος, στις προτιμήσεις στυλ και στις εποχιακές συνθήκες. Τα ρυθμιζόμενα στοιχεία, οι προσεκτικά

μελετημένες αναλογίες και οι ευέλικτες στρατηγικές σχεδιασμού επιτρέπουν στα ρούχα να παραμένουν φορετά με την πάροδο του χρόνου.

Συναισθηματική ανθεκτικότητα

Ο σχεδιασμός μπορεί να καλλιεργήσει την προσκόλληση. Μέσω της αφήγησης, της χειροτεχνίας, του συμβολισμού και της άνεσης, τα ενδύματα αποκτούν νόημα που ενισχύει τον δεσμό μεταξύ του χρήστη και του αντικειμένου. Όταν υπάρχει συναισθηματική αξία, οι χρήστες είναι πιο πιθανό να συντηρούν, να επισκευάζουν και να διατηρούν τα ρούχα (Chapman, 2005).

Στην ουσία, ο σκοπός ενός ενδύματος είναι να φοριέται. Ένα σχέδιο που παραμένει αχρησιμοποίητο, ανεξάρτητα από τα διαπιστευτήριά του σε θέματα βιωσιμότητας, αποτυγχάνει στον θεμελιώδη ρόλο του. Η κατανόηση των αναγκών, του τρόπου ζωής και των αξιών των χρηστών είναι επομένως καθοριστική για τη μακροβιότητα. Οι σχεδιαστές πρέπει να ερμηνεύουν όχι μόνο τις τάσεις, αλλά και τις συνήθειες φροντίδας, τα πρότυπα χρήσης και τα πολιτισμικά πλαίσια στα οποία υπάρχουν τα ενδύματα.

Η μακροβιότητα είναι τόσο μια στρατηγική σχεδιασμού όσο και μια πολιτισμική θέση. Αμφισβητεί τη λογική της ταχείας κατανάλωσης, δίνοντας έμφαση στη συνέχεια παρά στην καινοτομία. Αντί να αντιμετωπίζει τα ρούχα ως αναλώσιμα, τα θεωρεί αντικείμενα ικανά να μεταφέρουν αξία — υλική, πρακτική και συναισθηματική — στο πέρασμα του χρόνου.

Εικόνα 1: Παραδείγματα σχεδιασμού που απεικονίζουν στρατηγικές ανθεκτικότητας και μακροβιότητα σε παιδικά ρούχα και ενδύματα από τζιν, από το https://www.redressdesignaward.com/academy/resources/guide/design-for-longevity

1.1 Μαθησιακοί στόχοι

Μέχρι το τέλος αυτού του κεφαλαίου, οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- Ορίζουν τη μακροβιότητα ως μια πολυδιάστατη στρατηγική σχεδιασμού (φυσική, συναισθηματική, λειτουργική και πολιτισμική ανθεκτικότητα)
- Εξηγήσουν πώς η παράταση της διάρκειας ζωής των προϊόντων συμβάλλει στους στόχους της κυκλικής οικονομίας
- Προσδιορίζουν σχεδιαστικές αποφάσεις που ενισχύουν την ανθεκτικότητα, την επισκευασιμότητα και την προσαρμοστικότητα
- Αναλύουν τον ρόλο της αισθητικής, της ποιότητας και της προσκόλλησης των χρηστών στην επιβράδυνση των κύκλων κατανάλωσης
- Αξιολογούν κριτικά την προγραμματισμένη απαξίωση και τα μοντέλα παραγωγής που καθοδηγούνται από τις τάσεις
- Ενσωματώνουν τις αρχές της μακροβιότητα στις διαδικασίες ανάπτυξης ενδυμάτων

2. Ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο της μακροβιότητα

Πριν από την Βιομηχανική Επανάσταση, η μόδα λειτουργούσε σύμφωνα με αρχές που σήμερα θα αναγνωρίζονταν ως βιώσιμες. Τα ενδύματα παράγονταν αργά και εξ ολοκλήρου με το χέρι, χρησιμοποιώντας τοπικά διαθέσιμα φυσικά υλικά όπως μαλλί, λινό και κάνναβη (Blum, 2021). Η παραγωγή ήταν στενά συνδεδεμένη με την περιοχή, τη χειροτεχνία και τη διαθεσιμότητα των πόρων. Επειδή η παραγωγή υφασμάτων απαιτούσε σημαντική εργασία και κόστος, τα υφάσματα θεωρούνταν πολύτιμα και σπάνια σπαταλούνταν.

Οι τεχνικές κοπής συχνά μεγιστοποιούσαν τη χρήση του υφάσματος. Τα υπολείμματα υφασμάτων επαναχρησιμοποιούνταν ως επένδυση, μπαλώματα ή ενσωματώνονταν σε νέα ενδύματα. Τα ρούχα φοριούνταν για μεγάλες περιόδους, επιδιορθώνονταν όταν φθείρονταν και επαναχρησιμοποιούνταν για χρόνια ή γενιές. Η ανθεκτικότητα δεν ήταν μια τάση — ήταν ενσωματωμένη στην καθημερινή πρακτική.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η ιαπωνική τεχνική του boro, η οποία αναπτύχθηκε στις αγροτικές κοινότητες ως μια μέθοδος ενίσχυσης των φθαρμένων ενδυμάτων που υπαγορευόταν από την ανάγκη. Αποκόμματα υφάσματος βαμμένα με indigo τοποθετούνταν σε στρώσεις και ράβονταν μεταξύ τους, παρατείνοντας τη διάρκεια ζωής των υφασμάτων και δημιουργώντας σταδιακά μια χαρακτηριστική αισθητική επιφάνεια. Αυτό που ξεκίνησε ως επισκευή εξελίχθηκε σε μια αναγνωρισμένη πολιτιστική πρακτική που αποδεικνύει πώς η σπανιότητα μπορεί να παράγει τόσο ανθεκτικότητα όσο και ομορφιά.

Εικόνα 2: Παράδειγμα παραδοσιακής ιαπωνικής επιδιόρθωσης υφασμάτων boro με στρώσεις υφασμάτων βαμμένων με ινδίγο και ορατές τεχνικές επιδιόρθωσης, από το https://www.sashiko.it/storia-del-sashiko/

Σε πολλές παραδόσεις ραπτικής, τα ενδύματα ήταν φτιαγμένα κατά παραγγελία για να ταιριάζουν στον κάθε χρήστη. Τα υλικά υψηλής ποιότητας και η εξειδικευμένη κατασκευή εξασφάλιζαν ότι τα ρούχα μπορούσαν να διαρκέσουν δεκαετίες. Τα ενδύματα δεν ήταν ανώνυμα προϊόντα, αλλά προσωπικά αντικείμενα που διαμορφώνονταν από το σώμα και το χρόνο.

Τα ρούχα είχαν επίσης συμβολική και συναισθηματική αξία. Σηματοδοτούσαν την ταυτότητα, την αίσθηση τον ανήκειν σε ένα κοινωνικό σύνολο και την πολιτιστική συνέχεια. Νυφικά, τελετουργικά ενδύματα και παραδοσιακές ενδυμασίες, όπως το ιαπωνικό κιμονό, συχνά διατηρούνταν και μεταβιβάζονταν από γενιά σε γενιά. Ο χρόνος που επενδύονταν στη δημιουργία τους και η πολυπλοκότητα της διακόσμησής τους ενίσχυαν την αξία τους και αποθάρρυναν την απόρριψή τους.

Η μακροβιότητα, επομένως, υποστηριζόταν όχι μόνο από την ανθεκτικότητα των υλικών, αλλά και από την πολιτιστική σημασία.

2.1 Η εκβιομηχάνιση και η γέννηση της γρήγορης μόδας

Η Βιομηχανική Επανάσταση σηματοδότησε μια βαθιά αλλαγή. Η μηχανοποιημένη παραγωγή μετέτρεψε την ένδυση από μια αργή, χειροτεχνική πρακτική σε ένα βιομηχανικό σύστημα μεγάλης κλίμακας. Οι συνθετικές ίνες, όπως ο πολυεστέρας, το νάιλον και το ακρυλικό, μείωσαν το κόστος παραγωγής και αύξησαν την προσβασιμότητα (Blum, 2021). Τα ρούχα έγιναν φθηνότερα και πιο ευρέως διαθέσιμα.

Ωστόσο, αυτή η δημοκρατικοποίηση συνοδεύτηκε από αντισταθμίσεις. Το μειωμένο κόστος συχνά σήμαινε μειωμένη ανθεκτικότητα. Καθώς τα ενδύματα έγιναν ευκολότερα να αντικατασταθούν, οι πρακτικές επισκευής μειώθηκαν. Σήμερα, ένα μεγάλο ποσοστό των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων περιέχει συνθετικά συστατικά, τα οποία είναι φθηνά στην παραγωγή αλλά μπορεί να υποβαθμιστούν ποιοτικά μετά από σύντομους κύκλους χρήσης.

Καθώς η ποιότητα των ενδυμάτων μειώθηκε, η επισκευή έγινε λιγότερο ελκυστική από οικονομική άποψη. Οι καταναλωτές επέλεγαν όλο και περισσότερο την αντικατάσταση αντί της συντήρησης, ενισχύοντας τις συνήθειες συχνής απόρριψης.

2.2 Προγραμματισμένη απαξίωση (Planned obsolescence)

Η λογική της προγραμματισμένης απαξίωσης επιτάχυνε περαιτέρω αυτή την αλλαγή. Τα προϊόντα σχεδιάζονταν σκόπιμα με περιορισμένη διάρκεια ζωής, ενθαρρύνοντας τη συνεχή επαναγορά. Στη μόδα, αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη χρήση υλικών χαμηλότερης ποιότητας, εύθραυστη κατασκευή ή ταχέως μεταβαλλόμενες τάσεις που κάνουν τα ενδύματα να φαίνονται ξεπερασμένα.

Μια έρευνα που διεξήχθη από την ένωση Halte à l'Obsolescence Programmée (2025) υπογράμμισε αυτό το φαινόμενο στα καθημερινά είδη ένδυσης. Οι ερωτηθέντες ανέφεραν ότι τα σύγχρονα καλσόν διαρκούσαν μόνο λίγες φορές πριν σπάσουν, απαιτώντας επαναλαμβανόμενη αγορά μέσα σε μια μόνο σεζόν. Τέτοια παραδείγματα δείχνουν πώς η μειωμένη ανθεκτικότητα τροφοδοτεί τους συνεχείς κύκλους κατανάλωσης.

2.3 Επιστροφή στην ανθεκτικότητα: Slow Fashion και αναβίωση της χειροτεχνίας

Στις αρχές της δεκαετίας του 2000, οι ανησυχίες για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και τις συνθήκες εργασίας οδήγησαν στην εμφάνιση του κινήματος Slow Fashion. Η Kate Fletcher (2014) τόνισε ότι η βιωσιμότητα δεν μπορεί να επιτευχθεί μόνο με καλύτερα υλικά ή ηθική παραγωγή, αλλά απαιτεί επανεξέταση των καταναλωτικών προτύπων και της σχέσης μας με τα ρούχα.

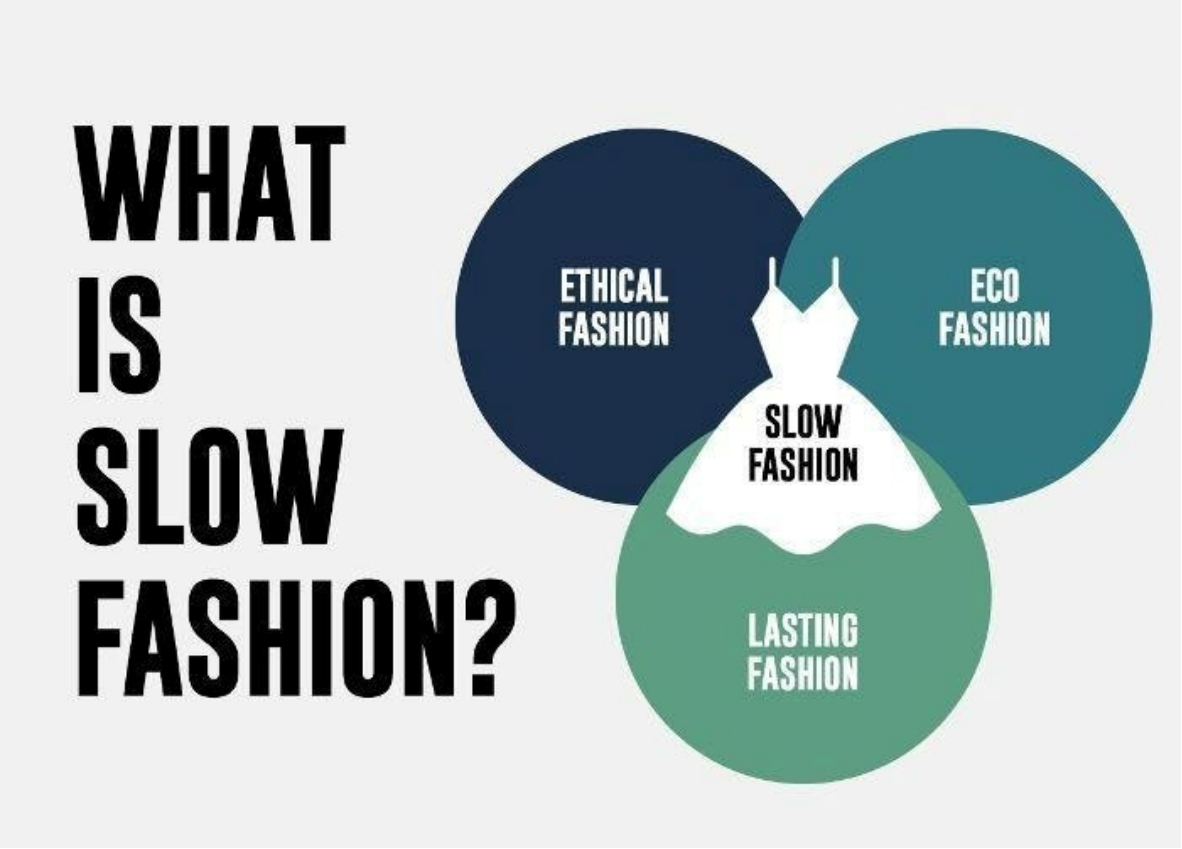
Το Slow Fashion ενθαρρύνει τη φροντίδα, την επισκευή και την προσωπική ενασχόληση με τα ενδύματα. Μετατοπίζει την προσοχή από την πράξη της αγοράς στην εμπειρία της φθοράς, της συντήρησης και της εκτίμησης των ενδυμάτων με την πάροδο του χρόνου.

Παράλληλα με αυτό το κίνημα, έχει αναδυθεί ένα ανανεωμένο ενδιαφέρον για τη χειροτεχνία — που συχνά περιγράφεται ως Craft Revival (αναβίωση της χειροτεχνίας). Παραδοσιακές τεχνικές όπως η υφαντική, η κεντητική και οι φυσικές βαφές εξερευνώνται εκ νέου στο σύγχρονο πλαίσιο. Αυτή η αναβίωση δεν

οφείλεται μόνο στη νοσταλγία, αλλά και στην αναζήτηση της απτικής, υλικής αυθεντικότητας σε έναν όλο και πιο ψηφιακό κόσμο.

Η βιωσιμότητα διαδραματίζει κεντρικό ρόλο σε αυτή την επιστροφή στη χειροτεχνία. Οι σχεδιαστές και οι καλλιτέχνες συχνά δίνουν προτεραιότητα σε βιοδιασπώμενα υλικά, διαδικασίες χαμηλού αντίκτυπου και ορατή χειροτεχνία. Αντί να αντιμετωπίζεται η χειροτεχνία ως διακοσμητική υπερβολή, γίνεται ένα μέσο αποκατάστασης της αξίας και παράτασης της διάρκειας ζωής.

Η μακροβιότητα, σε αυτό το πλαίσιο, είναι τόσο τεχνική όσο και πολιτιστική: εξαρτάται από τον τρόπο κατασκευής των ενδυμάτων και από τον τρόπο με τον οποίο αυτά αντιλαμβάνονται.

Εικόνα 2: Διάγραμμα που απεικονίζει τη σχέση μεταξύ ηθικής μόδας, οικολογικής μόδας και διαχρονικής μόδας στο πλαίσιο της έννοιας της αργής μόδας, που προέρχεται από το https://sociologicamente.it/slow-fashion-la-filosofia-consapevole-del-consumo/letter-from-the-editor-july-2018-261735-1530461132557-image_700x0c/

3. Βασικές αρχές σχεδιασμού για μακροβιότητα

Ο σχεδιασμός για μακροβιότητα απαιτεί συνειδητές επιλογές σε κάθε στάδιο της ανάπτυξης. Η διάρκεια ζωής ενός ενδύματος διαμορφώνεται όχι μόνο από τα υλικά του, αλλά και από την αισθητική του λογική, την ποιότητα κατασκευής, την δυνατότητα επισκευής και την συναισθηματική του απήχηση.

3.1 Διαχρονικός σχεδιασμός και αισθητική

Η διαχρονική μόδα αναφέρεται σε ενδύματα που διατηρούν τη σημασία τους πέρα από τις βραχύβιες τάσεις. Αντί να ανταποκρίνεται στους γρήγορους εποχιακούς κύκλους, ο διαχρονικός σχεδιασμός δίνει έμφαση στις αναλογίες, την ισορροπία και την ποιότητα των υλικών.

Τέτοια ενδύματα χαρακτηρίζονται συνήθως από:

- Καθαρές, βασικές γραμμές
- Ουδέτερες ή ευέλικτες χρωματικές παλέτες
- Εκλεπτυσμένη ραπτική
- Προσαρμοστικότητα σε διάφορα περιβάλλοντα και εποχές

Παραδείγματα περιλαμβάνουν σακάκια, κλασικά παλτά, λευκά πουκάμισα, τζιν μπουφάν και ουδέτερα πλεκτά. Αυτά τα κομμάτια συχνά αποτελούν την αρχή μιας βασικής γκαρνταρόμπας, επειδή μπορούν να συνδυαστούν με πολλούς τρόπους και παραμένουν κατάλληλα με την πάροδο του χρόνου.

Η διαχρονικότητα δεν σημαίνει απόλυτη αντίσταση στην αλλαγή. Αντίθετα, σημαίνει το σχεδιασμό ενδυμάτων που δεν εξαρτώνται από την καινοτομία για την ελκυστικότητά τους. Όταν η αισθητική αξία διατηρείται, τα ενδύματα είναι πιο πιθανό να παραμείνουν σε χρήση.

3.2 Επιλογή υλικών

Η επιλογή των υλικών παίζει καθοριστικό ρόλο στην ανθεκτικότητα. Ωστόσο, η ανθεκτικότητα δεν εξαρτάται μόνο από τον τύπο των ινών, αλλά και από την κλώση, την ύφανση, το φινίρισμα και τη φροντίδα.

Οι φυσικές ίνες συχνά συνδέονται με τη μακροβιότητα όταν είναι σωστά κατασκευασμένες:

- Το βιολογικό βαμβάκι αποφεύγει τα συνθετικά φυτοφάρμακα και λιπάσματα. Όταν καλλιεργείται με βροχή, το αποτύπωμα νερού του μπορεί να είναι σημαντικά χαμηλότερο από το συμβατικό βαμβάκι. Η ανθεκτικότητά του εξαρτάται από το μήκος των ινών και τη δομή της ύφανσης.
- Η κάνναβη απαιτεί ελάχιστο νερό, καλλιεργείται χωρίς φυτοφάρμακα και συμβάλλει θετικά στην υγεία του εδάφους. Τα υφάσματα από κάνναβη είναι γνωστά για την αντοχή, τη φυσική αντοχή στις υπεριώδεις ακτίνες και τις αντιβακτηριακές τους ιδιότητες. Με την πάροδο του χρόνου, το ύφασμα μαλακώνει χωρίς να χάνει τη δομή του.
- Το λινό ευδοκιμεί σε φτωχά εδάφη, απαιτεί σχετικά λίγη άρδευση και επιτρέπει την πλήρη αξιοποίηση του φυτού. Οι σύγχρονες τεχνικές φινιρίσματος έχουν βελτιώσει την αντοχή του στις τσακίσεις, διατηρώντας παράλληλα την αναπνευστικότητα και τη ρύθμιση της υγρασίας.
- Το μαλλί προσφέρει ελαστικότητα και ανθεκτικότητα, επιτρέποντας στα ρούχα να διατηρούν το σχήμα τους και να αντιστέκονται στις τσακίσεις.

Η μακροβιότητα των υλικών είναι επομένως τόσο οικολογική όσο και τεχνική. Οι σχεδιαστές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την απόδοση των ινών, τη δομή του υφάσματος και τη μακροπρόθεσμη συμπεριφορά του μετά από επαναλαμβανόμενη χρήση.

3.3 Ποιότητα κατασκευής

Ο σχεδιασμός και η κατασκευή του ενδύματος είναι καθοριστικοί παράγοντες για την παράταση της αντοχής του.

Η ενίσχυση των περιοχών που υπόκεινται σε μεγαλύτερη φθορά, όπως οι αγκώνες, τα γόνατα ή οι ώμοι, με ενισχυμένες ραφές ή επιπλέον στρώσεις, παρατείνει σημαντικά τη διάρκεια ζωής του ενδύματος (Fletcher, 2014). Η προσθήκη ρυθμιζόμενων στοιχείων, όπως κορδόνια, κουμπιά ή ελαστικά ένθετα, επιτρέπει στο ένδυμα να προσαρμόζεται στις αλλαγές του σώματος με την πάροδο του χρόνου, παρατείνοντας περαιτέρω τη διάρκεια ζωής του.

Σχέδια που παρατείνουν φυσικά τη διάρκεια ζωής του ενδύματος.

Σχεδιασμός με βάση την κατασκευή	Λειτουργικότητα	Εφαρμογή στη μόδα
Ενισχυμένες ραφές	Μείωση του κινδύνου σχισμών και παραμόρφωσης λόγω φθοράς ή πλυσίματος	Χρησιμοποιείται σε ενδύματα που προορίζονται για εντατική χρήση (τζιν, μπουφάν, ρούχα για εξωτερική χρήση)
Ανθεκτικά κλεισίματα	Μειωμένος κίνδυνος θραύσης ή διάβρωσης των μηχανικών στοιχείων	Επιλογή ανθεκτικών υλικών Απαραίτητο για τεχνικά και ραμμένα ενδύματα υψηλής ποιότητας

Σχεδιασμός για ενδύματα που είναι εύκολα στον καθαρισμό, την επισκευή και τη συντήρηση.

Σχεδιασμός για επισκευή	Λειτουργικότητα	Εφαρμογή στη μόδα
Αφαιρούμενες επενδύσεις	Επιτρέπουν τον καθαρισμό και την αντικατάσταση	Χρησιμοποιούνται σε αρθρωτά παλτά, μπουφάν και σακάκια. Επιτρέπουν την προσαρμογή του ενδύματος σε διαφορετικές εποχές
Αρθρωτά κλεισίματα	Επιτρέπουν την αντικατάσταση ξεχωριστών ενοτήτων του ενδύματος	Χρησιμοποιούνται σε αρθρωτά σχέδια ενδυμάτων
Προσβάσιμες ραφές	Διευκολύνουν τη συντήρηση	Περιλαμβάνονται σε ενδύματα που έχουν σχεδιαστεί για να επισκευάζονται με την πάροδο του χρόνου
Αντικαταστάσιμα μέρη (γιακάδες, μανσέτες, μανίκια)	Επιτρέπουν την αντικατάσταση στοιχείων που υπόκεινται σε μεγαλύτερη φθορά	Προώθηση της αρθρωτότητας και μείωση των υφασμάτινων αποβλήτων

3.4 Σχεδιασμός για φροντίδα και υποστήριξη μετά την πώληση

Η μακροβιότητα εκτείνεται πέρα από το σχεδιαστικό στούντιο. Οι πρακτικές φροντίδας επηρεάζουν σημαντικά τη διάρκεια ζωής των ενδυμάτων.

Σαφείς, ενημερωτικές ετικέτες πρέπει να καθοδηγούν τους χρήστες στο πλύσιμο, το στέγνωμα, το σιδέρωμα και την αποθήκευση. Η σωστή συντήρηση μειώνει την υποβάθμιση των ινών και τη δομική φθορά.

Η εξυπηρέτηση μετά την πώληση ενισχύει αυτή τη διαδικασία. Οι υπηρεσίες μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Εργαστήρια επισκευών
- Προσαρμογές ραπτικής
- Προγράμματα ανακαίνισης
- Κιτ επισκευής DIY

Για παράδειγμα, ορισμένες μάρκες προσφέρουν υπηρεσίες επισκευής εφ' όρου ζωής, ενισχύοντας την ιδέα ότι τα ενδύματα προορίζονται για συντήρηση και όχι για αντικατάσταση. Τέτοιες πρωτοβουλίες μεταβάλλουν τη σχέση μεταξύ μάρκας και πελάτη από συναλλαγή σε μακροπρόθεσμη συνεργασία.

Συνεπώς, ο σχεδιασμός για τη φροντίδα ενσωματώνει την τεχνική ανθεκτικότητα με την υποδομή υπηρεσιών.

3.5 Συναισθηματική ανθεκτικότητα

Η φυσική αντοχή από μόνη της δεν εγγυάται την παρατεταμένη χρήση. Πολλά ενδύματα απορρίπτονται ενώ είναι ακόμα δομικά άθικτα, επειδή δεν έχουν πλέον νόημα.

Η συναισθηματική ανθεκτικότητα αναφέρεται στην ικανότητα ενός ενδύματος να διατηρεί την προσωπική του σημασία (Chapman, 2005). Αυτό μπορεί να προέρχεται από:

- Την εφαρμογή και την άνεση
- Την τεχνική και την ορατή δεξιοτεχνία
- Τον πολιτισμικό συμβολισμό
- Την προσωπική μνήμη
- Μοναδικά χαρακτηριστικά γήρανσης

Όταν ένα ρούχο αποκτά αφηγηματική αξία, οι χρήστες είναι πιο πρόθυμοι να το επισκευάσουν και να το συντηρήσουν.

Οι παραδοσιακές τεχνικές επιδιόρθωσης, όπως το sashiko, δείχνουν πώς η συντήρηση μπορεί να ενισχύσει την αισθητική αξία αντί να την μειώσει. Η ορατή επιδιόρθωση αναδιαμορφώνει τη φθορά ως ιστορία και όχι ως ελάττωμα.

Η συναισθηματική ανθεκτικότητα ενισχύει επομένως τη φυσική μακροβιότητα. Όσο ισχυρότερος είναι ο δεσμός μεταξύ του χρήστη και του ενδύματος, τόσο περισσότερο παραμένει σε χρήση.

Εικόνα 3: Παράδειγμα παραδοσιακής ραφής sashiko και της σύγχρονης εφαρμογής της στο βιώσιμο σχεδιασμό μόδας, από [το https://www.harpersbazaar.in/fashion/story/could-the-japanese-art-of-sashiko-sew-meaning-back-into-sustainable-fashion-1264943-2025-08-24](https://www.harpersbazaar.in/fashion/story/could-the-japanese-art-of-sashiko-sew-meaning-back-into-sustainable-fashion-1264943-2025-08-24)

4. Μεθοδολογίες και πλαίσια σχεδιασμού

Ο σχεδιασμός για μακροβιότητα δεν λειτουργεί μεμονωμένα. Υποστηρίζεται από ευρύτερα πλαίσια σχεδιασμού που ενθαρρύνουν τη συστημική σκέψη, την ευαισθητοποίηση σχετικά με τον κύκλο ζωής και την υπευθυνότητα για τα υλικά. Αυτά τα πλαίσια βοηθούν τους σχεδιαστές να τοποθετήσουν τα μεμονωμένα ενδύματα σε ευρύτερα οικονομικά και περιβαλλοντικά συστήματα.

4.1 Αρχές κυκλικού σχεδιασμού

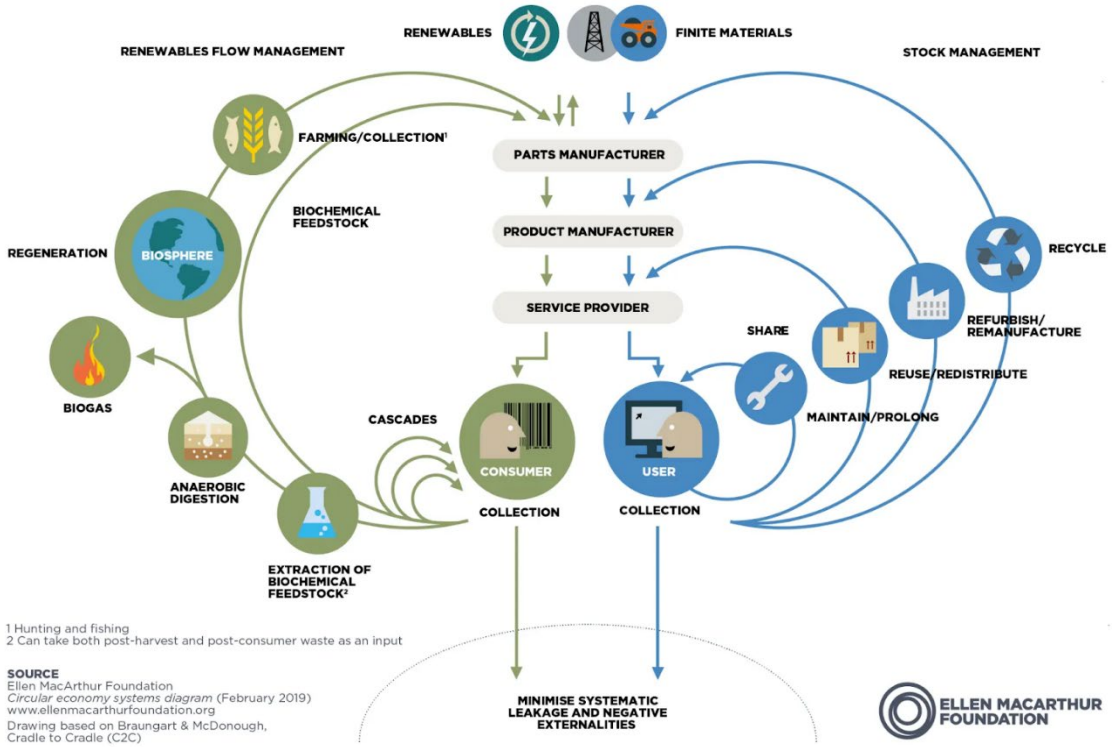
Ο Οδηγός Κυκλικού Σχεδιασμού που αναπτύχθηκε από το Ίδρυμα Ellen MacArthur (n.d.) προτείνει μια μετατόπιση από το παραδοσιακό γραμμικό μοντέλο — εξόρυξη, παραγωγή, κατανάλωση, απόρριψη — προς ένα αναγεννητικό σύστημα στο οποίο τα υλικά κυκλοφορούν στην υψηλότερη δυνατή αξία τους.

Ενώ η κυκλικότητα συχνά δίνει έμφαση στην ανακύκλωση, η μακροβιότητα διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο. Όσο περισσότερο παραμένει ένα προϊόν σε χρήση, τόσο λιγότερη πίεση ασκείται στα συστήματα εξόρυξης πόρων και ανάκτησης υλικών.

Οι βασικές αρχές της κυκλικότητας που σχετίζονται με τη μακροβιότητα περιλαμβάνουν:

- Σχεδιασμός χωρίς απόβλητα: τα προϊόντα πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε να ελαχιστοποιούνται τα απόβλητα κατά την παραγωγή και να διευκολύνεται η επισκευή ή η επαναχρησιμοποίηση.
  Αρθρωτότητα και προσαρμοστικότητα: τα ενδύματα πρέπει να εξελίσσονται με την πάροδο του χρόνου αντί να καθίστανται παρωχημένα.
- Ανάκτηση υλικών: τα υλικά πρέπει να μπορούν να επανενταχθούν σε τεχνικούς ή βιολογικούς κύκλους όταν το ένδυμα δεν μπορεί πλέον να χρησιμοποιηθεί.
- Συστημική σκέψη: τα προϊόντα πρέπει να θεωρούνται μέρος αλληλένδετων αλυσίδων εφοδιασμού, συμπεριφορών χρηστών και υποδομών στο τέλος του κύκλου ζωής τους.
- Χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας: οι διαδικασίες παραγωγής πρέπει να μειώνουν την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα.

Στο πλαίσιο αυτής της ιεραρχίας, η παράταση της χρήσης έχει συχνά μεγαλύτερο αντίκτυπο από την ανακύκλωση. Επομένως, η μακροβιότητα ενισχύει τα κυκλικά συστήματα καθυστερώντας την κατανάλωση υλικών.

Εικόνα 4: Διάγραμμα κυκλικής οικονομίας που απεικονίζει τους βιολογικούς και τεχνικούς κύκλους των υλικών και τις στρατηγικές διατήρησης της αξίας, από το https://www.ellenmacarthurfoundation.org/circulate-products-and-materials

4.2 Life Cycle Thinking (LCT) and Life Cycle Assessment (LCA)

Η Life Cycle Thinking (LCT) ενθαρρύνει τους σχεδιαστές να λαμβάνουν υπόψη όλα τα στάδια της ύπαρξης ενός ενδύματος — από την εξόρυξη πρώτων υλών έως την παραγωγή, τη διανομή, τη χρήση και το τέλος του κύκλου ζωής (Kaynak et al., 2025). Κάθε στάδιο έχει περιβαλλοντικές επιπτώσεις, όπως εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, κατανάλωση νερού, χημική ρύπανση και εξάντληση πόρων.

Η Life Cycle Assessment (LCA) παρέχει μια δομημένη μέθοδο για τη μέτρηση αυτών των επιπτώσεων (Kaynak et al., 2025). Αναλύοντας τις περιβαλλοντικές επιβαρύνσεις σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής, οι σχεδιαστές μπορούν να προσδιορίσουν κρίσιμα σημεία παρέμβασης.

Στο πλαίσιο της μακροβιότητας, η LCA ενισχύει μια βασική διαπίστωση: η παράταση της φάσης ενεργού χρήσης ενός ενδύματος μειώνει σημαντικά τον ετήσιο περιβαλλοντικό του αντίκτυπο. Εάν ένα ένδυμα φοριέται για διπλάσιο χρονικό διάστημα, το αποτύπωμα της παραγωγής του κατανέμεται αποτελεσματικά σε μια μακρύτερη περίοδο χρήσης. Επομένως, η LCA υποστηρίζει τις στρατηγικές ανθεκτικότητας και φροντίδας ως πρακτικούς τρόπους μείωσης του αντίκτυπου.

4.3 Cradle to Cradle “Από την κούνια στην κούνια”

Το μοντέλο Cradle to Cradle, που αναπτύχθηκε από τους William McDonough και Michael Braungart (2002), προτείνει την αντικατάσταση του μοντέλου «από την κούνια στον τάφο» (“cradle to grave”) με ένα κυκλικό σύστημα στο οποίο τα υλικά λειτουργούν ως θρεπτικά συστατικά εντός βιολογικών ή τεχνικών κύκλων.

Σε αυτό το μοντέλο:

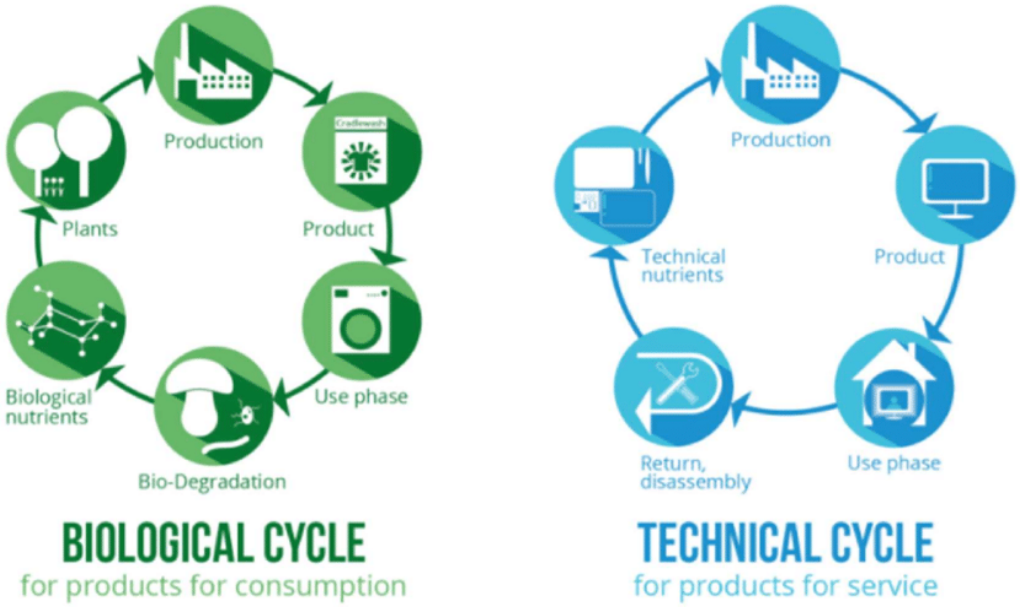
- Τα βιολογικά υλικά επιστρέφουν με ασφάλεια στη φύση.
- Τα τεχνικά υλικά κυκλοφορούν εντός των βιομηχανικών συστημάτων χωρίς να υποβαθμίζεται η ποιότητά τους.

Αν και το Cradle to Cradle δίνει έμφαση στην ανάκτηση υλικών, δεν μειώνει τη σημασία της μακροβιότητας. Ένα ένδυμα που παραμένει σε χρήση για δεκαετίες καθυστερεί την είσοδό του στα συστήματα ανάκτησης, μειώνοντας τη ζήτηση πόρων.

Το πλαίσιο Cradle to Cradle Certified™ αξιολογεί τα προϊόντα σε πέντε κατηγορίες:

- Υγιεία των υλικών
- Επαναχρησιμοποίηση υλικών
- Ανανεώσιμη ενέργεια και κλιματική επίδραση
- Διαχείριση των υδάτων
- Κοινωνική ισότητα

Για τους σχεδιαστές, αυτό το πλαίσιο ενθαρρύνει την ασφαλή επιλογή υλικών και προβλέπει τη μελλοντική επαναχρησιμοποίηση, αλλά η μακροβιότητα παραμένει η πρώτη στρατηγική πριν από την έναρξη του κύκλου ανακύκλωσης.

Εικόνα 5: Διάγραμμα που διακρίνει τους βιολογικούς και τεχνικούς κύκλους στο πλαίσιο σχεδιασμού Cradle to Cradle, που προέρχεται από το https://www.researchgate.net/figure/Distinction-between-biological-and-technical-cycles-in-the-Cradle-to-Cradle-design_fig2_322555840

4.4 Dieter Rams: «Ο καλός σχεδιασμός είναι μακροχρόνιος»

Ο βιομηχανικός σχεδιαστής Dieter Rams (n.d.) διατύπωσε δέκα αρχές καλού σχεδιασμού, μία από τις οποίες αναφέρει ότι ο καλός σχεδιασμός είναι μακροχρόνιος. Σύμφωνα με τον Rams, ο ανθεκτικός σχεδιασμός αποφεύγει να είναι μοντέρνος ή διακοσμητικός για τον εαυτό του. Αντ' αυτού, δίνει προτεραιότητα στη σαφήνεια, τη χρησιμότητα και τη συγκράτηση. Σύμφωνα με τον Rams, ο καλός σχεδιασμός πρέπει να είναι:

1. Ο καλός σχεδιασμός είναι καινοτόμος
2. Ο καλός σχεδιασμός κάνει ένα προϊόν χρήσιμο
3. Ο καλός σχεδιασμός είναι αισθητικός
4. Ο καλός σχεδιασμός κάνει ένα προϊόν κατανοητό
5. Ο καλός σχεδιασμός είναι διακριτικός
6. Ο καλός σχεδιασμός είναι ειλικρινής
7. Ο καλός σχεδιασμός είναι ανθεκτικός
8. Ο καλός σχεδιασμός δίνει προσοχή στη λεπτομέρεια
9. Ο καλός σχεδιασμός είναι φιλικός προς το περιβάλλον
10. Ο καλός σχεδιασμός είναι όσο το δυνατόν πιο λιτός

Η φιλοσοφία του Rams ενισχύει τη σύνδεση μεταξύ λειτουργικής σαφήνειας και μακροβιότητας. Ένα καλά σχεδιασμένο προϊόν δεν βασίζεται στην καινοτομία για να είναι σχετικό. Στη μόδα, αυτό μεταφράζεται σε ρούχα που διατηρούν την ελκυστικότητά τους μέσω των αναλογιών, της ποιότητας και των προσεγμένων λεπτομερειών και όχι μέσω της υπερβολής που υπαγορεύεται από τις τάσεις.

5. Χειροτεχνία, αλυσίδα εφοδιασμού και επιχειρηματική στρατηγική

Η μακροβιότητα δεν καθορίζεται μόνο από τις σχεδιαστικές αποφάσεις. Διαμορφώνεται από τη χειροτεχνία, τις σχέσεις με τους προμηθευτές και τα οικονομικά μοντέλα που υποστηρίζουν ή υπονομεύουν την παρατεταμένη χρήση. Ένα ανθεκτικό ένδυμα εξαρτάται από ένα δίκτυο φορέων που μοιράζονται την ευθύνη για την ποιότητα και τη μακροπρόθεσμη αξία.

5.1 Χειροτεχνία και βιομηχανική ποιότητα

Η μακροβιότητα ξεκινά με την τεχνική ικανότητα. Τα υλικά υψηλής ποιότητας από μόνα τους δεν εγγυώνται ανθεκτικότητα αν η κατασκευή είναι αδύναμη ή ασαφής. Η χειροτεχνία διατηρεί τη γνώση που έχει συσσωρευτεί από γενιά σε γενιά και τη μεταφράζει σε δομική ανθεκτικότητα.

Το ιταλικό μοντέλο παραγωγής αποτελεί ένα σχετικό παράδειγμα αυτής της ενσωμάτωσης μεταξύ παράδοσης και καινοτομίας. Σε περιοχές όπως η κλωστοϋφαντουργική περιοχή του Πράτο — ένα από τα σημαντικότερα κλωστοϋφαντουργικά κέντρα της Ευρώπης — εξειδικευμένες εταιρείες λειτουργούν μέσα σε διασυνδεδεμένα δίκτυα. Χιλιάδες εταιρείες συμβάλλουν στην παραγωγή νημάτων, την ανάπτυξη υφασμάτων, το φινίρισμα και την κατασκευή ενδυμάτων (Città di Prato, n.d.). Αυτή η συγκέντρωση τεχνογνωσίας επιτρέπει τη συνεχή βελτίωση των υλικών και των τεχνικών.

Σε τέτοιες περιπτώσεις, η χειροτεχνία δεν είναι μια νοσταλγική αναφορά στο παρελθόν, αλλά ένα στρατηγικό πλεονέκτημα. Η ακρίβεια στην ύφανση, τη βαφή, το φινίρισμα και την ραπτική ενισχύει την ανθεκτικότητα και τη συνέπεια. Όταν η βιομηχανία και η χειροτεχνία λειτουργούν από κοινού, ενισχύουν τον δεσμό μεταξύ της περιοχής, της γνώσης των υλικών και της μακροπρόθεσμης ποιότητας των προϊόντων.

Η μακροβιότητα βασίζεται επομένως τόσο στην τεχνική αριστεία όσο και στη συνέχεια των δεξιοτήτων.

Εικόνα 6: Αεροφωτογραφία της κλωστοϋφαντουργικής περιοχής του Πράτο, από το https://www.cittadiprato.it/IT/Sezioni/436/DISTRETTO-TESSILE/

5.2 Σχέσεις με προμηθευτές και προμήθεια υλικών

Στον τομέα της βιώσιμης μόδας, οι σχέσεις με τους προμηθευτές είναι εξίσου σημαντικές με τις σχεδιαστικές ιδέες. Η μακροβιότητα εξαρτάται από την αξιοπιστία και την ακεραιότητα των υλικών, οι οποίες με τη σειρά τους εξαρτώνται από τη διαφάνεια των αλυσίδων εφοδιασμού.

Η δημιουργία μακροπρόθεσμων συνεργασιών με τους προμηθευτές προάγει:

- Συνεπή ποιότητα υλικών
- Κοινά πρότυπα βιωσιμότητας
- Την ιχνηλασιμότητα των ινών και των διαδικασιών
- Σταθερότητα στις μεθόδους παραγωγής

Η ιχνηλασιμότητα ενισχύει την αξιοπιστία της μάρκας και την αντιληπτή αξία. Όταν οι σχεδιαστές κατανοούν την προέλευση των ινών και τις συνθήκες παραγωγής, μπορούν να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις που υποστηρίζουν την ανθεκτικότητα και την περιβαλλοντική ευθύνη.

Η τοπική προμήθεια μπορεί να συμβάλει περαιτέρω στις στρατηγικές μακροβιότητας. Οι συντομότερες αλυσίδες εφοδιασμού μειώνουν τον αντίκτυπο των μεταφορών και διευκολύνουν τον στενότερο έλεγχο ποιότητας. Η εγγύτητα

μπορεί επίσης να επιτρέψει τη δημιουργία δικτύων επισκευής και υπηρεσιών μετά την αγορά που παρατείνουν τη διάρκεια ζωής των ενδυμάτων.

Με αυτή την έννοια, η αλυσίδα εφοδιασμού γίνεται μέρος ενός κυκλικού συστήματος αξιών και όχι μιας γραμμικής διαδικασίας παραγωγής.

5.3 Αφηγηματική και συναισθηματική μακροβιότητα στις επιχειρηματικές πρακτικές

Αν και η συναισθηματική ανθεκτικότητα έχει ήδη συζητηθεί σε επίπεδο σχεδιασμού, έχει επίσης μια στρατηγική διάσταση στα επιχειρηματικά μοντέλα.

Τα ενδύματα συχνά απορρίπτονται όχι επειδή παρουσιάζουν δομικά προβλήματα, αλλά επειδή η αντιληπτή αξία τους μειώνεται. Η επικοινωνία, η αφήγηση ιστοριών και η αφοσίωση των πελατών επηρεάζουν το αν ένα προϊόν θα διατηρηθεί ή θα αντικατασταθεί.

Οι μάρκες μπορούν να υποστηρίξουν τη συναισθηματική μακροβιότητα μέσω:

- Διαφανούς αφήγησης σχετικά με την προέλευση και την κατασκευή
- Έμφαση στην κουλτούρα της επισκευής και της συντήρησης
- Ειλικρινούς επικοινωνίας σχετικά με την ανθεκτικότητα
- Πρωτοβουλίες για την οικοδόμηση κοινότητας

Οι στρατηγικές διαχείρισης πελατειακών σχέσεων (CRM) μπορούν να επεκτείνουν τη σχέση μεταξύ μάρκας και καταναλωτή πέρα από το σημείο πώλησης (Salesforce, n.d.). Η εξατομικευμένη επικοινωνία, τα προγράμματα πιστότητας και η προσήλωση στην εξυπηρέτηση ενισχύουν τη μακροπρόθεσμη προσήλωση.

Ένα παράδειγμα είναι η πρωτοβουλία Barbour Re-Loved, η οποία καλεί τους πελάτες να επιστρέψουν τα μεταχειρισμένα μπουφάν τους. Αυτά τα ενδύματα επισκευάζονται, ανακαινίζονται και επανέρχονται στην κυκλοφορία. Αυτή η προσέγγιση συνδυάζει τη συναισθηματική συνέχεια με την αναγέννηση των υλικών, επιτρέποντας στα ενδύματα να διατηρήσουν την αξία τους σε πολλαπλούς κύκλους ζωής.

Τέτοιες πρωτοβουλίες αποδεικνύουν ότι η μακροβιότητα μπορεί να ενσωματωθεί τόσο στο σχεδιασμό των προϊόντων όσο και στην εμπορική στρατηγική.

5.4 Επιχειρηματικά μοντέλα για μακροβιότητα

Η μακροβιότητα αμφισβητεί τα συμβατικά μοντέλα εσόδων που βασίζονται στον γρήγορο κύκλο εργασιών (Ellen MacArthur Foundation, 2017). Αντί να ενθαρρύνουν τη συχνή αντικατάσταση, οι επιχειρήσεις μπορούν να δημιουργήσουν αξία μέσω της παροχής εκτεταμένων υπηρεσιών. Τα μοντέλα που ευθυγραμμίζονται με τη μακροβιότητα περιλαμβάνουν:

- Υπηρεσίες επισκευής και εγγυήσεις
- Πλατφόρμες ανακαίνισης και μεταπώλησης
- Συστήματα ενοικίασης
- Προγράμματα επιστροφής προϊόντων
- Εγγυήσεις διάρκειας ζωής

Για παράδειγμα, οι πολιτικές επισκευής και εγγύησης της Patagonia ενισχύουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών, ενώ παράλληλα ενθαρρύνουν την υπεύθυνη χρήση. Προσφέροντας επιλογές επισκευής, αντικατάστασης ή επιστροφής χρημάτων όταν τα προϊόντα παρουσιάζουν βλάβη, η μάρκα τοποθετεί την ανθεκτικότητα ως βασική δέσμευση και όχι ως διαφημιστικό σλόγκαν.

Οι αποφάσεις σχεδιασμού πρέπει να προβλέπουν αυτές τις επιχειρηματικές στρατηγικές. Ένα ένδυμα δεν μπορεί να ανακαινιστεί ή να επισκευαστεί αποτελεσματικά εάν η κατασκευή του δεν επιτρέπει την παρέμβαση. Επομένως, η μακροβιότητα απαιτεί συντονισμό μεταξύ σχεδιασμού, κατασκευής και εμπορικού προγραμματισμού.

Όταν η εμπορική λογική ευθυγραμμίζεται με τη διάρκεια, η μόδα μεταβαίνει από ένα μοντέλο που βασίζεται στον όγκο σε ένα μοντέλο που βασίζεται στην αξία.

6. Μακροβιότητα και κυκλική οικονομία (ψηφιακοί και συστημικοί καταλύτες)

Η μακροβιότητα αντιπροσωπεύει την πρώτη και πιο αποτελεσματική στρατηγική σε ένα κυκλικό σύστημα μόδας. Κάθε φορά που ένα ένδυμα παραμένει σε χρήση για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, μειώνεται η ανάγκη παραγωγής νέων ενδυμάτων. Αυτό μειώνει την πίεση στις πρώτες ύλες, τις διαδικασίες κατασκευής και την κατανάλωση ενέργειας.

Ενώ η συζήτηση για την κυκλική οικονομία επικεντρώνεται συχνά στην ανακύκλωση, η ανθεκτικότητα και η παρατεταμένη χρήση διατηρούν πολύ μεγαλύτερη αξία. Η ανακύκλωση παρεμβαίνει μόνο όταν ένα ένδυμα δεν μπορεί πλέον να εκπληρώσει τη λειτουργία του. Η μακροβιότητα καθυστερεί αυτή τη στιγμή, διατηρώντας τόσο την αξία των υλικών όσο και την αξία χρήσης εντός του συστήματος.

Με αυτή την έννοια, η μακροβιότητα δεν ανταγωνίζεται την ανακύκλωση ή την αρθρωτότητα, αλλά τις ενισχύει. Ένα ένδυμα που έχει σχεδιαστεί για μακροχρόνια χρήση μπορεί αργότερα να εισέλθει σε συστήματα επισκευής, μεταπώλησης, ανακαίνισης ή ανακύκλωσης. Το κυκλικό μοντέλο λειτουργεί επομένως διαδοχικά: πρώτα χρήση, μετά ανάκτηση.

6.1 Ψηφιακοί και συστημικοί παράγοντες

Οι ψηφιακές τεχνολογίες υποστηρίζουν όλο και περισσότερο τη μακροβιότητα, βελτιώνοντας τη διαφάνεια, την ιχνηλασιμότητα και την υπευθυνότητα σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού.

Η τεχνολογία blockchain επιτρέπει την καταγραφή πληροφοριών σχετικά με την προμήθεια, την κατασκευή και τη διανομή σε ασφαλή ψηφιακά μητρώα (IBM, n.d.). Αυτό ενισχύει την εμπιστοσύνη και βοηθά στην επαλήθευση των ισχυρισμών βιωσιμότητας. Για τους καταναλωτές, η διαφάνεια ενισχύει την εμπιστοσύνη στην ποιότητα των προϊόντων και στα ηθικά πρότυπα — και τα δύο συμβάλλουν στην αντίληψη της μακροπρόθεσμης αξίας.

Η τεχνολογία blockchain μπορεί επίσης να καταπολεμήσει την παραποίηση, συνδέοντας κάθε ένδυμα με ένα επαληθεύσιμο ψηφιακό ιστορικό. Η αυθεντικότητα ενισχύει την συναισθηματική και οικονομική αξία, ενθαρρύνοντας τη διατήρηση αντί της απόρριψης.

Στενά συνδεδεμένο με αυτή την εξέλιξη είναι το Digital Product Passport (DPP) — ένα σύστημα που αποθηκεύει βασικές πληροφορίες για τον κύκλο ζωής σε ψηφιακή μορφή, προσβάσιμες μέσω QR κωδικών, γραμμωτών κωδικών ή ετικετών NFC (Slimstock, n.d.).

Ένα ψηφιακό διαβατήριο προϊόντος μπορεί να περιλαμβάνει:

- Την ταυτότητα και την προέλευση του προϊόντος
- Σύνθεση υλικών
- Περιβαλλοντικό αποτύπωμα
- Οδηγίες επισκευής και συντήρησης
- Αναμενόμενη διάρκεια ζωής
- Επιλογές στο τέλος του κύκλου ζωής
- Πιστοποιήσεις και συμμόρφωση με τους κανονισμούς

Με την κεντρική συγκέντρωση αυτών των πληροφοριών, τα DPP υποστηρίζουν τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων σε πολλαπλά επίπεδα: οι κατασκευαστές μπορούν να παρακολουθούν με μεγαλύτερη ακρίβεια τις αλυσίδες εφοδιασμού, οι λιανοπωλητές μπορούν να διαχειρίζονται υπεύθυνα τα αποθέματα και οι καταναλωτές μπορούν να έχουν πρόσβαση σε οδηγίες επισκευής και συστάσεις φροντίδας.

Σε περίπτωση ελαττωμάτων ή ανακλήσεων, η ψηφιακή ιχνηλασιμότητα επιτρέπει την ταχεία αναγνώριση των σταδίων παραγωγής ή των παρτίδων υλικών. Αυτό ενισχύει τον ποιοτικό έλεγχο και την υπευθυνότητα.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι τα ψηφιακά συστήματα δεν αντικαθιστούν τις στρατηγικές σχεδιασμού για μακροβιότητα, αλλά τις ενισχύουν. Η διαφάνεια καθιστά επαληθεύσιμες τις δηλώσεις ανθεκτικότητας. Η πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις επισκευές ενθαρρύνει τη συντήρηση. Η ιχνηλάσιμη σύνθεση των υλικών διευκολύνει την τελική ανακύκλωση, όταν αυτό είναι απαραίτητο. Η μακροβιότητα λειτουργεί επομένως μέσα σε ένα ευρύτερο συστημικό πλαίσιο, όπου ο σχεδιασμός, η τεχνολογία και η υποδομή συντονίζονται για να παρατείνουν την αξία στο χρόνο.

7. Μελλοντικές κατευθύνσεις

Η μακροβιότητα στη μόδα αντιπροσωπεύει κάτι περισσότερο από την παρατεταμένη ανθεκτικότητα. Αντικατοπτρίζει μια μετατόπιση στις πολιτισμικές και οικονομικές αξίες. Αμφισβητεί την παραδοχή ότι η καινοτομία καθορίζει τη συνάφεια και, αντίθετα, τοποθετεί τη συνέχεια, τη φροντίδα και την ποιότητα ως κεντρικές αρχές σχεδιασμού. Ο σχεδιασμός με γνώμονα τη μακροβιότητα απαιτεί ενοποίηση σε πολλαπλές διαστάσεις:

- Ακεραιότητα υλικών
- Ποιότητα κατασκευής
- Προσαρμοστικότητα και δυνατότητα επισκευής
- Συναισθηματική προσκόλληση
- Διαφανείς αλυσίδες εφοδιασμού
- Επιχειρηματικά μοντέλα προσαρμοσμένα στην παρατεταμένη χρήση

Η χειροτεχνία διατηρεί τις τεχνικές γνώσεις και εξασφαλίζει τη δομική ανθεκτικότητα. Τα ψηφιακά εργαλεία, όπως το blockchain και τα ψηφιακά διαβατήρια προϊόντων, ενισχύουν τη διαφάνεια και τη λογοδοσία. Τα επιχειρηματικά μοντέλα που βασίζονται στις υπηρεσίες ενθαρρύνουν την επισκευή, την επαναπώληση και την ανακαίνιση. Μαζί, αυτά τα στοιχεία σχηματίζουν ένα οικοσύστημα που υποστηρίζει τα ενδύματα με την πάροδο του χρόνου.

Οι αναδυόμενες τεχνολογίες μπορούν να ενισχύσουν περαιτέρω τις στρατηγικές μακροβιότητας. Για παράδειγμα, η εκτύπωση 3D προσφέρει ευκαιρίες για παραγωγή και προσαρμογή κατά παραγγελία. Με τη μείωση της υπερπαραγωγής και την ενίσχυση της ακρίβειας στην κατασκευή, οι τεχνολογίες προσθετικής κατασκευής μπορούν να συμβάλουν στην ελαχιστοποίηση των πλεονασματικών αποθεμάτων. Η παραγωγή κατά παραγγελία μπορεί επίσης να βελτιώσει την ικανοποίηση από τα ενδύματα, αυξάνοντας την πιθανότητα μακροχρόνιας χρήσης.

Ωστόσο, η τεχνολογία από μόνη της δεν μπορεί να εγγυηθεί τη μακροβιότητα. Χωρίς προσεκτικό σχεδιασμό και πολιτιστική αλλαγή, οι καινοτομίες κινδυνεύουν να επιταχύνουν την κατανάλωση αντί να την μειώσουν. Το κλειδί βρίσκεται στην ευθυγράμμιση της τεχνολογικής αποδοτικότητας με τις αρχές του ανθεκτικού σχεδιασμού.

Η μακροβιότητα τελικά επαναπροσδιορίζει την αξία. Προτρέπει τους σχεδιαστές να θεωρούν τα ενδύματα όχι ως προσωρινά εμπορεύματα, αλλά ως αντικείμενα ικανά να συσσωρεύουν νόημα μέσω της χρήσης. Με την ενσωμάτωση της παράδοσης και της καινοτομίας, της χειροτεχνίας και των ψηφιακών εργαλείων, η μόδα μπορεί να προχωρήσει προς ένα μοντέλο όπου τα ενδύματα δεν σχεδιάζονται απλώς για να πωληθούν, αλλά για να αντέξουν στο χρόνο.

Βασικά συμπεράσματα

- Η μακροβιότητα είναι μία από τις πιο αποτελεσματικές στρατηγικές βιωσιμότητας στη μόδα.
- Η ανθεκτικότητα περιλαμβάνει τη φυσική αντοχή, την προσαρμοστικότητα και την συναισθηματική αξία.
- Η διαχρονική αισθητική μειώνει την απόρριψη που καθοδηγείται από τις τάσεις.
- Η υψηλής ποιότητας κατασκευή επιτρέπει την επισκευή και τη συντήρηση.
- Η συναισθηματική προσκόλληση επηρεάζει σημαντικά τη διατήρηση των ενδυμάτων.
- Η χειροτεχνία και η εξειδικευμένη παραγωγή υποστηρίζουν τη δομική ανθεκτικότητα.
- Οι διαφανείς αλυσίδες εφοδιασμού ενισχύουν τη μακροπρόθεσμη αξία.
- Τα επιχειρηματικά μοντέλα (επισκευή, μεταπώληση, εγγυήσεις) πρέπει να ευθυγραμμίζονται με την ανθεκτικότητα.
- Τα ψηφιακά εργαλεία (π.χ. DPP, blockchain) ενισχύουν την ιχνηλασιμότητα και τη λογοδοσία.
- Η μακροβιότητα λειτουργεί εντός κυκλικών συστημάτων καθυστερώντας τη διακίνηση υλικών.

Τελική περίληψη

Ο σχεδιασμός για μακροβιότητα αναδιαμορφώνει τη μόδα από ένα σύστημα ταχείας ανανέωσης σε ένα σύστημα διαρκούς αξίας. Συνδυάζοντας ανθεκτικά υλικά, τεχνική ακρίβεια, προσαρμόσιμη κατασκευή, συναισθηματική απήχηση και υποστηρικτικές επιχειρηματικές υποδομές, οι σχεδιαστές μπορούν να μειώσουν σημαντικά τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο, ενισχύοντας παράλληλα την πολιτιστική σημασία. Η μακροβιότητα δεν αποτελεί περιορισμό της δημιουργικότητας, αλλά μια σχεδιαστική ηθική που τοποθετεί τον χρόνο ως βασική διάσταση της βιωσιμότητας.

Αναφορές

Art Info Land Magazine. (χ.χ.). *Αναβίωση της χειροτεχνίας: Τα υφάσματα και η κληρονομιά κάνουν την επανεμφάνισή τους*. https://magazine.artinfoland.com/craft-revival-textiles-and-heritage-make-a-comeback/

Barbour. (χ.χ.). *Re-loved*. https://www.barbour.com/it/re-loved

Blum, P. (2021). *Circular fashion: Making the fashion industry sustainable*. Laurence King Publishing.

Centric Software. (χ.χ.). *Βιώσιμα υφάσματα*. https://www.centricsoftware.com/blog/sustainable-textile-materials/

Città di Prato. (χ.χ.). *Περιοχή κλωστοϋφαντουργίας*. https://www.cittadiprato.it/EN/Sezioni/437/TEXTILE-DISTRICT/

Chapman, J. (2005). *Σχεδιασμός με συναισθηματική αντοχή: Αντικείμενα, εμπειρίες και ενσυναίσθηση*. Earthscan.

Dylon. (χ.χ.). *Ιστορίες αργής μόδας: Τα πρόσωπα της αργής μόδας – Kate Fletcher*. https://www.dylon.co.uk/detergents/blog/rethink-new-blog/slow-fashion-stories/the-faces-of-slow-fashion-kate-fletcher.html

Ίδρυμα Ellen MacArthur. (2019). *Διάγραμμα συστημάτων κυκλικής οικονομίας (διάγραμμα πεταλούδας)*. https://ellenmacarthurfoundation.org/circular-economy-diagram

Fletcher, K. (2014). *Βιώσιμη μόδα και κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα: Ταξίδια σχεδιασμού* (2η έκδοση). Earthscan.

Ίδρυμα Ellen MacArthur. (2017). *Μια νέα οικονομία κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων: Επανασχεδιάζοντας το μέλλον της μόδας*. https://ellenmacarthurfoundation.org/a-new-textiles-economy

Ίδρυμα Ellen MacArthur. (χ.χ.). *Ο οδηγός κυκλικού σχεδιασμού*. https://www.circulardesignguide.com

Halte à l'Obsolescence Programmée (HOP). (2025). *Made to overconsume: Survey on marketing obsolescence and the influence of commercial strategies*. https://www.halteobsolescence.org/wp-content/uploads/2025/07/Made-to-overconsume-HOP-report.pdf

IBM. (n.d.). *Τι είναι το blockchain;* https://www.ibm.com/it-it/think/topics/blockchain

Kaynak, E., Piri, I. S., & Das, O. (2025). Επιστρέφοντας στα βασικά της αξιολόγησης του κύκλου ζωής και της σκέψης για τον κύκλο ζωής. *Sustainability, 17*(16), 7444.

McDonough, W., & Braungart, M. (2002). *Cradle to cradle: Αναδιαμορφώνοντας τον τρόπο που κατασκευάζουμε τα πράγματα*. North Point Press.

MDPI. (n.d.). *Sustainability, 15*(5), 4451. https://www.mdpi.com/2071-1050/15/5/4451

Niinimäki, K. (2018). *Βιώσιμη μόδα σε μια κυκλική οικονομία*. Aalto ARTS Books.

Observatorio Amianto. (χ.χ.). *Economia circolare*. https://www.osservatorioamianto.it/economia-circolare/

Petit Pli. (χ.χ.). *Αρχική σελίδα.* https://shop.petitpli.com/

Petit Pli. (χ.χ.). *Μια βιώσιμη επανάσταση στην παιδική ένδυση.* https://shop.petitpli.com/pages/a-sustainable-childrenswear-revolution-2

Rams, D. (χ.χ.). *Δέκα αρχές για καλό σχεδιασμό*. Vitsoe. https://www.vitsoe.com/gb/about/good-design

Redress Design Award. (χ.χ.). *Σχεδιασμός για μακροζωία*. https://www.redressdesignaward.com/academy/resources/guide/design-for-longevity

Read the F Manual. (χ.χ.). *Dieter Rams e i 10 principi del buon design*. https://readthefmanual.it/dieter-rams-e-i-10-principi-de-buon-design/

Rinaldi, F. (2019). *Βιομηχανία μόδας 2030: Αναδιαμορφώνοντας το μέλλον μέσω της βιωσιμότητας και της υπεύθυνης καινοτομίας*. Εκδόσεις Πανεπιστημίου Bocconi.

Salesforce. (χ.χ.). *Τι είναι το CRM;* https://www.salesforce.com/eu/crm/what-is-crm

Slimstock. (χ.χ.). *Cos'è il passaporto digitale dei prodotti.* https://www.slimstock.com/it/blog/cose-il-passaporto-digitale-dei-prodotti/

State of Matter Apparel. (χ.χ.). *Διαχρονική μόδα: Μια εναλλακτική λύση στη γρήγορη μόδα*. https://stateofmatterapparel.com/blogs/som-blog/timeless-fashion-an-alternative-to-fast-fashion

Sustainability Directory. (n.d.). *Ανθεκτικότητα των υφασμάτων.* https://lifestyle.sustainability-directory.com/term/textile-durability/

Sustainability Directory. (n.d.). *Πώς μπορεί η ιστορία να μειώσει τα απόβλητα της μόδας;* https://fashion.sustainability-directory.com/question/how-can-history-reduce-fashion-waste/

Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια, Πρωτοβουλία Περιβαλλοντικών Καινοτομιών. (χ.χ.). *Γρήγορη μόδα*. https://environment.upenn.edu/news-events/news/fast-fashion

The Sign Speaking. (χ.χ.). *Ρούχα Petit Pli που μεγαλώνουν μαζί με τα παιδιά*. https://www.thesignspeaking.com/it/petit-pli-clothes-that-grow-with-children/

TRVST World. (χ.χ.). *Ιστορία της βιώσιμης μόδας.* https://www.trvst.world/sustainable-living/fashion/history-of-sustainable-fashion/

Μέρος 2 - Μελέτη περίπτωσης

Petite Pli: μια διερεύνηση της προσαρμοστικότητας και της μακροβιότητας στη παιδική μόδα.

Εισαγωγή: Επισκόπηση και συνάφεια της μάρκας

Με σπουδές στο Imperial College London και στο Royal College of Art, ο Ryan Mario Yasin συνδυάζει την ακρίβεια της αεροναυπηγικής με τη δημιουργικότητα του σχεδιασμού που εφαρμόζεται στην καινοτομία. Το 2017, σε ηλικία μόλις 23 ετών και ενώ ήταν ακόμα φοιτητής του Global Innovation Design, ίδρυσε την Petite Pli με ένα όραμα τόσο απλό όσο και επαναστατικό: να δημιουργήσει έξυπνα, προσαρμόσιμα ρούχα σχεδιασμένα για παιδιά.

Η ιδέα πήρε μορφή από την προσωπική του εμπειρία με τον ανιψιό του Viggo, στον οποίο είχε δώσει μερικά ρούχα και ανακάλυψε ότι δεν μπορούσαν πλέον να φορεθούν λόγω της ταχείας ανάπτυξης του παιδιού. Αυτό το γεγονός οδήγησε στην ανάγκη να σχεδιαστούν ρούχα που θα μπορούσαν να μεγαλώνουν μαζί με τον χρήστη. Η τεχνική έμπνευση προήλθε από την εργασία του Yasin σε αναπτυσσόμενους δορυφόρους νανοδομής, όπου η ευελιξία και η χωρική αποδοτικότητα έγιναν αρχές σχεδιασμού που μπορούσαν να εφαρμοστούν εξίσου στα υφάσματα.

Εκτός από την καινοτόμο πτυχή του προϊόντος, η Petite Pli αντιμετωπίζει επίσης ένα από τα σημαντικότερα κρίσιμα ζητήματα της βιομηχανίας της μόδας: την αναποτελεσματικότητα της διαχείρισης μεγεθών και αποθεμάτων. Στο ηλεκτρονικό εμπόριο, περίπου το 40% των ενδυμάτων που πωλούνται επιστρέφονται λόγω προβλημάτων με τα μεγέθη. Σχεδιάζοντας ρούχα που προσαρμόζονται σε διαφορετικούς σωματότυπους και στάδια ανάπτυξης, η μάρκα συμβάλλει στη μείωση των αποβλήτων, στη βελτίωση της αποδοτικότητας της εφοδιαστικής αλυσίδας και στη μείωση του συνολικού περιβαλλοντικού αντίκτυπου.

Φιλοσοφία σχεδιασμού: Προσαρμοστικότητα και ανάπτυξη

Χάρη στην πλισέ δομή του, το καινοτόμο υλικό που χρησιμοποιεί η Petit Pli μπορεί να επεκταθεί έως και επτά φορές το αρχικό του μέγεθος, προσαρμοζόμενο στις αλλαγές του σώματος με την πάροδο των ετών.

Το σύστημα επέκτασης χρησιμοποιεί κρυφές πτυχώσεις που ανοίγουν και κλείνουν ανάλογα με την κίνηση και την ανάπτυξη, επιτρέποντας στα ρούχα να αλλάζουν σχήμα χωρίς να χάνουν την εφαρμογή ή την άνεση τους. Αυτή η τεχνολογία επιτρέπει στα παιδιά να συνοδεύονται από τη γέννηση έως την ηλικία των εννέα ετών μέσω τριών ειδικών συλλογών: TinyHuman (0-12 μηνών), MiniHuman (9 μηνών-4 ετών) και LittleHuman (4-9 ετών), μειώνοντας την ανάγκη για συχνές αγορές και προωθώντας μια νέα ιδέα για προσαρμοστικά και βιώσιμα ρούχα.

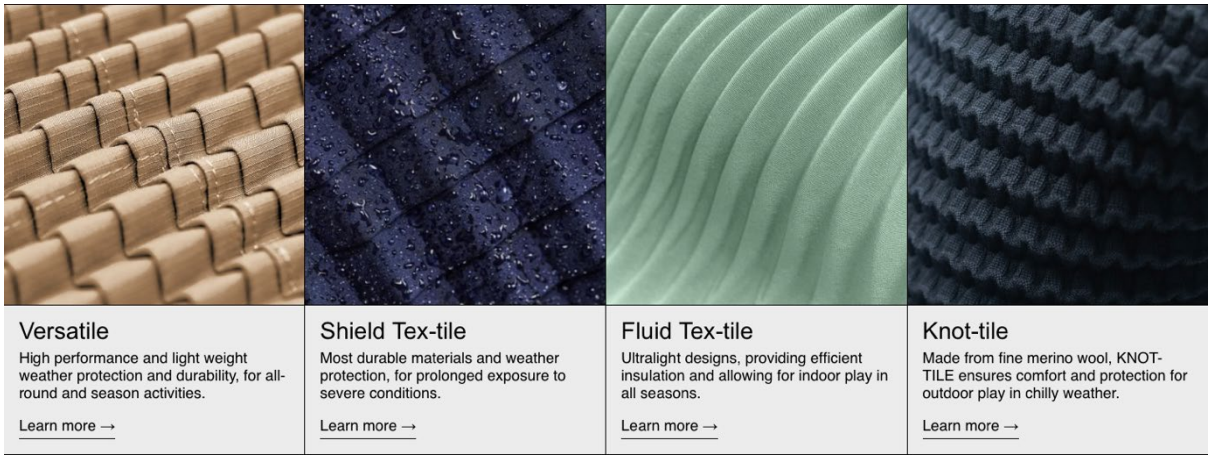
Εικόνα 1: Προσαρμοστικό τοπ Petit Pli και κοντινό πλάνο υφάσματος από το https://shop.petitpli.com/

Καινοτομία υλικών και τεχνολογία κλωστοϋφαντουργίας

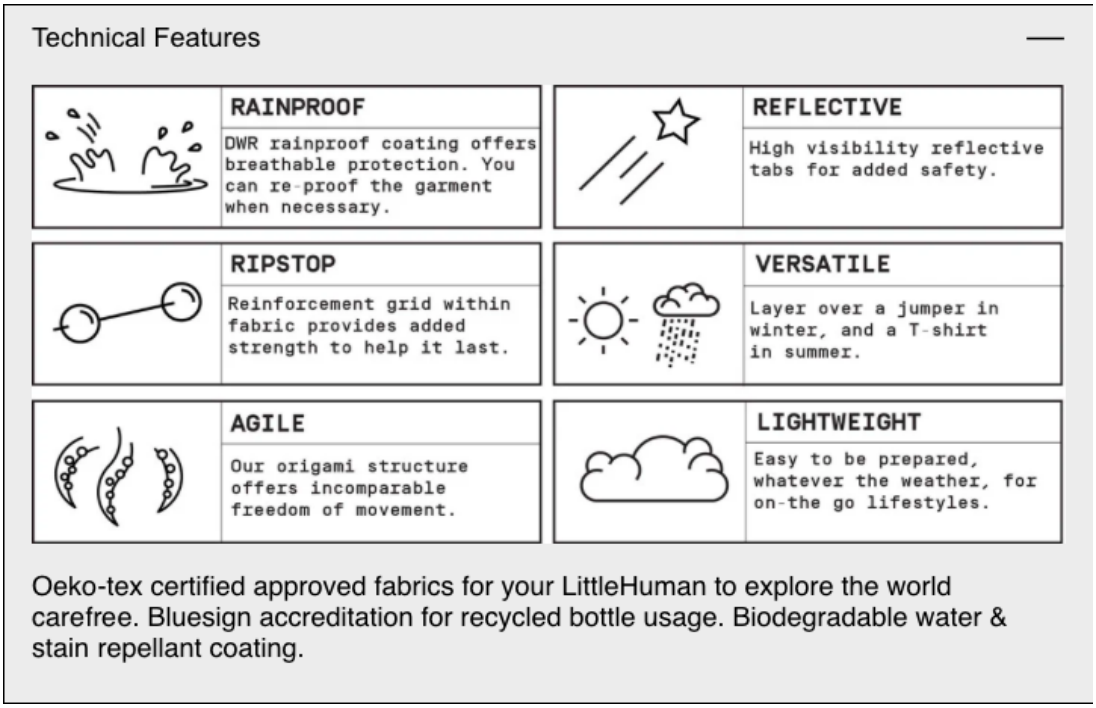
Ο ιδρυτής Ryan Mario Yasin άντλησε έμπνευση από την έρευνά του στο Imperial College London σχετικά με τη μηχανική του origami και τις αναδιπλούμενες δομές που χρησιμοποιούνται σε μικρούς δορυφόρους CubeSat, συστήματα που απαιτούν την ικανότητα συμπίεσης πάνελ από ανθρακονήματα σε εξαιρετικά μικρούς χώρους πριν από την απελευθέρωσή τους στο διάστημα.

Μεταφέροντας αυτές τις αρχές στον τομέα του σχεδιασμού μόδας, ο Yasin δημιούργησε ενδύματα που προσαρμόζονται δυναμικά στο αναπτυσσόμενο σώμα ενός παιδιού, συνδυάζοντας την τεχνολογική καινοτομία με την καθημερινή λειτουργικότητα. Τα ενδύματα είναι κατασκευασμένα από ένα πατενταρισμένο ύφασμα ripstop που είναι ελαφρύ αλλά ανθεκτικό, προσφέροντας ελαστικότητα, άνεση και αντοχή. Η απαλή επιφάνεια εξασφαλίζει μια ευχάριστη αίσθηση στο δέρμα, ενώ η τεχνική δομή επιτρέπει την ελευθερία κινήσεων για παιχνίδι, τρέξιμο ή αναρρίχηση.

Κάθε ένδυμα είναι κατασκευασμένο από ανακυκλωμένο πολυεστέρα, σχεδιασμένο να είναι αναπνεύσιμο και ανθεκτικό.

Εικόνα 2: Κοντινές λήψεις δειγμάτων υφάσματος και περιγραφές που ανακτήθηκαν από https://shop.petitpli.com/blogs/petit-pli-information/select-material

Εικόνα 3: Τεχνικά χαρακτηριστικά υφάσματος που εμφανίζονται στη σελίδα προϊόντων Petite Pli, από το https://shop.petitpli.com/products/bottoms?variant=38085531959492

Ανθεκτικότητα

Τα αντιανεμικά και αδιάβροχα ενδύματα της Petite Pli έχουν σχεδιαστεί για να συνοδεύουν τα παιδιά στις καθημερινές τους δραστηριότητες, προσαρμόζοντας ομαλά στις εξερευνήσεις τους στην ύπαιθρο. Κατασκευασμένα από ανθεκτικό, πλενόμενο στο πλυντήριο και γρήγορο στο στέγνωμα τεχνικό ύφασμα ripstop, έχουν σχεδιαστεί για να υποστηρίζουν την ενέργεια και την ελευθερία του παιχνιδιού: ιδανικά για τρέξιμο, αναρρίχηση ή και σύρσιμο χωρίς περιορισμούς. Τα παντελόνια διαθέτουν ενισχυμένα γόνατα για μεγαλύτερη ανθεκτικότητα, ενώ τα μπουφάν και τα μπλουζάκια έχουν επεκτεινόμενες τσέπες για πρακτικότητα και ευελιξία.
Λειτουργικές λεπτομέρειες, όπως ανακλαστικές ταινίες, εξασφαλίζουν ορατότητα και ασφάλεια ακόμη και σε συνθήκες χαμηλού φωτισμού.

Παραγωγή και κυκλική προσέγγιση

Χάρη στην ικανότητά τους να προσαρμόζονται σε έως και επτά διαφορετικά μεγέθη, τα ρούχα Petit Pli συνοδεύουν τα παιδιά καθώς μεγαλώνουν, μειώνοντας σημαντικά τα απόβλητα, το κόστος και τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο που συνδέεται με την παραδοσιακή παραγωγή ενδυμάτων.

Η μάρκα ξεχωρίζει για την προσεκτική επιλογή ανακυκλωμένων υφασμάτων και τεχνικών υλικών υψηλής απόδοσης, που έχουν επιλεγεί για να αντέχουν στις καθημερινές απαιτήσεις των παιδιών.

Οι βασικές αρχές σχεδιασμού είναι:

- Αποδοτικότητα σχεδιασμού: τα επεκτάσιμα ρούχα, αποτέλεσμα πατενταρισμένης τεχνολογίας, βελτιστοποιούν την κατανάλωση υλικών και μειώνουν την ανάγκη για συχνές αντικαταστάσεις, μειώνοντας έτσι τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο τόσο στη φάση της παραγωγής όσο και στον κύκλο μετά την κατανάλωση.
- Κυκλικότητα: προτιμάται η χρήση υφασμάτων από ένα μόνο υλικό και πλήρως ανακυκλώσιμων. Πάνω από το 95% των συλλογών έχουν σχεδιαστεί για να επανεντάσσονται στον κύκλο παραγωγής μετά τη χρήση.
- Ανθεκτικότητα: κάθε ένδυμα έχει σχεδιαστεί με ιδιαίτερη προσοχή στην αντοχή και την ευελιξία. Η μακροβιότητα ενισχύεται περαιτέρω από μια δωρεάν υπηρεσία επισκευής.
- Τοπικές ρίζες: η παραγωγή πραγματοποιείται κυρίως μεταξύ Λονδίνου και Πορτογαλίας, επιτρέποντας τη διατήρηση υψηλών προδιαγραφών ποιότητας και λειτουργικής ευελιξίας, ενώ παράλληλα υποστηρίζονται οι τοπικές οικονομίες και μειώνονται οι εκπομπές που σχετίζονται με τις μεταφορές.

Συναισθηματική μακροβιότητα και κουλτούρα φροντίδας: η σχέση μεταξύ χρήστη και ενδύματος

Μέσα από τα σχέδιά του που στοχεύουν στην ανθεκτικότητα, το Petit Pli δημιουργεί μια συναισθηματική σύνδεση μεταξύ του ενδύματος και του χρήστη, καθιστώντας το έτσι ένα μέσο συναισθηματικής μακροβιότητα, ικανό να δημιουργεί προσκόλληση και υπευθυνότητα απέναντι σε αυτό που φοράει κανείς.

Τα ρούχα δεν είναι πλέον ένα αντικείμενο που καταναλώνεται γρήγορα, αλλά ένας σύντροφος για την ανάπτυξη, που συνοδεύει το παιδί με την πάροδο του χρόνου και διατηρεί τα ίχνη της εμπειρίας του. Αυτή η συναισθηματική σχέση μεταμορφώνει την αξία του ενδύματος, καθιστώντας το κάτι που πρέπει να φροντίζεται, να επισκευάζεται και να διατηρείται, αντί να αντικαθίσταται. Η Petite Pli προωθεί έτσι μια κουλτούρα φροντίδας, εκπαιδεύοντας τις οικογένειες σε μια πιο συνειδητή άποψη της κατανάλωσης, βασισμένη στη διάρκεια και τον σεβασμό των υλικών.

Αναφορές

https://shop.petitpli.com/

https://www.thesignspeaking.com/it/petit-pli-clothes-that-grow-with-children/

https://shop.petitpli.com/pages/a-sustainable-childrenswear-revolution-2

Μέρος 3 – Εγχειρίδιο

Εισαγωγή στο εγχειρίδιο: μετατρέποντας τη θεωρία σε πράξη

Σκοπός

Το παρακάτω εγχειρίδιο δημιουργήθηκε με σκοπό να μεταφράσει τις αρχές της μακροβιότητας σε συγκεκριμένα εργαλεία σχεδιασμού για τη μόδα.
Πρόκειται για ένα εργαλείο που βοηθά τους σχεδιαστές και τους φοιτητές να εφαρμόσουν τις θεωρίες της ανθεκτικότητας στη δημιουργία ενδυμάτων, μέσω της φυσικής αντοχής των υλικών, της προσαρμοστικότητας και της συναισθηματικής δέσμευσης, συμβάλλοντας στην προώθηση της μόδας που διαρκεί στο χρόνο.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτού του εγχειριδίου, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. Επαληθεύουν τη διάρκεια, την προσαρμοστικότητα και τη συναισθηματική αξία των ενδυμάτων.
2. Εφαρμόζουν στρατηγικές σχεδιασμού που παρατείνουν τη διάρκεια χρήσης.
3. Ενσωματώνουν τη φροντίδα, την επισκευή και την αφήγηση ιστοριών στην πρακτική του σχεδιασμού.
4. Δημιουργούν πρωτότυπα και αξιολογούν ενδύματα σχεδιασμένα για μακρύ κύκλο ζωής.

Σύντομη περίληψη βασικών εννοιών

- Ανθεκτικότητα υλικών: ενδύματα που διατηρούν την ακεραιότητα και τη λειτουργικότητά τους με την πάροδο του χρόνου χάρη στην ποιότητα των υφασμάτων, των ραφών και των εξαρτημάτων.
- Συναισθηματική αξία: ένας συναισθηματικός δεσμός μεταξύ του χρήστη και του ενδύματος που ενθαρρύνει τη φροντίδα, την επισκευή και τη διατήρηση με την πάροδο του χρόνου.
- Προσαρμοστικός σχεδιασμός: σχεδιασμός ευέλικτων ενδυμάτων που προσαρμόζονται σε διαφορετικά περιβάλλοντα, σωματότυπους ή εποχές.
- Διαχρονική αισθητική: επιλογή σχημάτων, χρωμάτων και λεπτομερειών που δεν συνδέονται με περαστικές μόδες, για να εξασφαλιστεί μια διαρκής αντίληψη της μοντέρνας αισθητικής.

Φάση 1: Σχεδιασμός για μακροβιότητα στην πράξη

Κατανόηση της μακροβιότητας στη διαδικασία σχεδιασμού

Αναλύστε το σύστημα σχεδιασμού σας

- Τα ρούχα μου έχουν σχεδιαστεί για να διαρκούν και να ενσωματώνονται σε μια αρθρωτή ντουλάπα ή έχουν σχεδιαστεί για περιορισμένη χρήση;
- Τα εξαρτήματα του ενδύματος έχουν σχεδιαστεί ώστε να αντικαθίστανται, να επισκευάζονται ή να ανανεώνονται εύκολα με την πάροδο του χρόνου;
- Είναι δυνατό να δημιουργηθεί συνέπεια ή συμβατότητα μεταξύ διαφορετικών ενδυμάτων (μοτίβα, κλεισίματα, αρθρωτά στοιχεία) για να διευκολυνθεί ο συνδυασμός και η επισκευή;

Στόχος: να αξιολογηθεί η ικανότητα ενός ενδύματος να διαρκέσει από φυσική, λειτουργική και συναισθηματική άποψη.

Συμβουλή: Χρησιμοποιήστε αυτό το εγχειρίδιο στα αρχικά στάδια του σχεδιασμού για να αξιολογήσετε τις αδυναμίες του σχεδιασμού που μειώνουν την ανθεκτικότητα και να δώσετε προτεραιότητα στις βελτιώσεις πριν από την κατασκευή του πρωτοτύπου.

Κατηγορία	Κριτήρια αξιολόγησης	Βαθμολογία (1–5)
Ακεραιότητα υλικού	Αντοχή ινών, αντοχή στη φθορά, αντοχή χρώματος	
Ποιότητα κατασκευής	Πυκνότητα ραφών, ενίσχυση ραφών, ανταλλακτικά μέρη	
Προσαρμοστικότητα	Εύρος εφαρμογής, ρυθμιζόμενα στοιχεία, αρθρωτά μέρη	
Φροντίδα και συντήρηση	Εύκολο στον καθαρισμό, εύκολο στην επισκευή	
Αισθητική μακροβιότητα	Διαχρονική σιλουέτα, ουδέτερη ή διαχρονική αισθητική	
Συναισθηματική αξία	Αφήγηση ιστοριών, ταύτιση με τον χρήστη	
Εξυπηρέτηση μετά την πώληση και κυκλικότητα	Υπηρεσίες επισκευής, ανακυκλωσιμότητα	

Λίστα ελέγχου: «Είναι το σχέδιό μου ανθεκτικό;»

- Υλικά ποιότητας, ανθεκτικές ίνες
- Ραφές ή ενισχύσεις σε μέρη που υπόκεινται σε μεγαλύτερη καταπόνηση
- Εύχρηστα φινιρίσματα ή κλεισίματα
- Απλά σχέδια, ανεξάρτητα από τις τάσεις
- Εύκολο στην επισκευή ή ανακύκλωση

Φάση 2: Χαρακτηριστικά και στοιχεία σχεδιασμού για μακροβιότητα

Η μακροβιότητα ενός ενδύματος προέρχεται από έναν συνδυασμό συνειδητών σχεδιαστικών επιλογών: ανθεκτικά και επισκευάσιμα υλικά, στιβαρή κατασκευή, αντικαταστάσιμα κλεισίματα και σχέδια που συντηρούνται εύκολα. Ταυτόχρονα, στοιχεία όπως η διαχρονική αισθητική, η εξατομίκευση και η δυνατότητα μεταμόρφωσης ενισχύουν τη συναισθηματική προσκόλληση και την επιθυμία να διατηρηθεί το ένδυμα με την πάροδο του χρόνου.

Στόχος: να σχεδιάσετε ρούχα που θα διαρκέσουν στο χρόνο, τόσο υλικά όσο και συναισθηματικά.

Συμβουλή: κατά τη φάση του σχεδιασμού, ρωτήστε τον εαυτό σας: *«Θα είναι αυτό το ρούχο επισκευάσιμο, τροποποιήσιμο ή αγαπητό σε πέντε χρόνια;*». Εάν η απάντηση είναι ναι, τότε ήδη σχεδιάζετε με γνώμονα τη μακροβιότητα.

Χαρακτηριστικά σχεδιασμού	Λειτουργικότητα	Εφαρμογές
Ρυθμιζόμενη ζώνη ή πιέτες	Μεγαλώνει μαζί με τον χρήστη, ευέλικτη εφαρμογή	Μειώνει την ανάγκη αντικατάστασης του ενδύματος. Κατάλληλο για διαφορετικές φάσεις της ζωής. Ενθαρρύνει την εξατομίκευση.
Αποσπώμενα στοιχεία (μανίκια, γιακάδες, κουκούλες κ.λπ.)	Παραλλαγές στη λειτουργικότητα και το στυλ	Μετατρέψτε ένα ενιαίο ένδυμα σε πολλαπλές εποχιακές ή στιλιστικές παραλλαγές (π.χ. μπουφάν 2 σε 1) και παρατείνετε τη χρήση του στο χρόνο.
Ρούχο πολλαπλών χρήσεων	Μπορεί να φορεθεί σε όλες τις εποχές, με πολλαπλούς τρόπους ή σε διάφορα περιβάλλοντα	Αυξάνει την ευελιξία (π.χ. φόρεμα που γίνεται φούστα, μπουφάν που φοριέται και από τις δύο πλευρές). Η πολυχρηστικότητα μειώνει τον συνολικό αριθμό των ενδυμάτων που χρειάζονται.
Αντικαθιστώμενα φινιρίσματα	Κουμπιά ή φερμουάρ που αντικαθίστανται ή ανανεώνονται εύκολα.	Διευκολύνει την επισκευή και την αισθητική αναβάθμιση. Διατηρεί το ένδυμα «καινούργιο» και μοντέρνο.
Ουδέτερη σιλουέτα	Βασικές γραμμές χωρίς υπερβολικά μοντέρνο ύφος	Κάνει το ρούχο διαχρονικό και εύκολο να συνδυαστεί, παρατείνοντας τη χρησιμότητά του στην ντουλάπα.

Στοιχεία σχεδιασμού	Βέλτιστες πρακτικές	Εφαρμογές
Επιλογή υφάσματος	Ανθεκτικά, εύκολα στο καθάρισμα και μη ευαίσθητα φινιρίσματα	Επιλέξτε ανθεκτικές φυσικές ίνες (οργανικό βαμβάκι, λινό, μαλλί, κάνναβη) ή υψηλής ποιότητας μείγματα.
Κατασκευή	Ενισχυμένες περιοχές που υπόκεινται σε καταπόνηση, αρθρωτές επενδύσεις	Ενισχυμένες ραφές και προσεκτικά εσωτερικά φινιρίσματα. Χρήση ευρύτερων ραφών για να διευκολυνθούν μελλοντικές αλλαγές. Εξωτερικά ενδύματα με αντικαταστάσιμες επενδύσεις.
Ετικέτες φροντίδας	Σαφείς και βιώσιμες οδηγίες	Ψηφιακές ετικέτες (QR codes) με οδηγίες φροντίδας και επισκευής.
Συστήματα κλεισίματος	Χρησιμοποιήστε ανθεκτικά, αντικαταστάσιμα εξαρτήματα	Προτιμήστε αντικαθιστώμενα ή ρυθμιζόμενα κλεισίματα (κουμπιά, τυπικά φερμουάρ, γάντζους). Αποφύγετε διακοσμητικά κλεισίματα που δεν μπορούν να επισκευαστούν.
Σχεδιασμός για επισκευή	Προσβάσιμες ραφές, τυποποιημένα εξαρτήματα	Εύκολη πρόσβαση σε περιοχές που υπόκεινται σε φθορά. Χρησιμοποιήστε ορατές ή διακοσμητικές ραφές για να διευκολύνετε τις αισθητικές επισκευές. Παρέχετε ανταλλακτικά ή κιτ επισκευής.

Φάση 3: Επιλογές υλικών

Επιλογή υλικών

Η επιλογή των υλικών είναι μία από τις πιο σημαντικές αποφάσεις στο σχεδιασμό για μακροβιότητα. Ένα ανθεκτικό υλικό πρέπει να εγγυάται αντοχή, άνεση και δυνατότητα επισκευής με την πάροδο του χρόνου, χωρίς να χάνει την ποιότητα ή την αισθητική του αξία. Είναι επίσης σημαντικό να ληφθεί υπόψη η ευκολία συντήρησης και η συνολική περιβαλλοντική επίδραση του υλικού.

Στόχος: επιλογή υλικών που διατηρούν την αισθητική και λειτουργική τους ποιότητα με την πάροδο του χρόνου.

Συμβουλή: αξιολογήστε όχι μόνο τη φυσική αντοχή τους, αλλά και την εμπειρία του χρήστη με την πάροδο του χρόνου: πώς γερνούν, πώς πλένονται και πώς αναγεννώνται.

Τύπος υλικού	Λειτουργικότητα	Παραδείγματα χρήσης
Οργανικό βαμβάκι	Φυσικό, αναπνέον, ανθεκτικό στο πλύσιμο και εύκολο στην επιδιόρθωση.	Τζιν, πουκάμισα, μπλουζάκια, καθημερινά ρούχα και ρούχα εργασίας.
Μαλλί μερινό	Θερμορυθμιστικό, ανθεκτικό στις οσμές και αυτοαναγεννόμενο.	Πουλόβερ, παλτά, τεχνικά και εξωτερικά ενδύματα.
Λινό	Υψηλή αντοχή σε εφελκυσμό, μαλακώνει με τη χρήση, βιοδιασπώμενο.	Καλοκαιρινά πουκάμισα, ελαφριά παντελόνια.
Κάνναβη	Εξαιρετικά ανθεκτικό, αντιβακτηριακό, απαιτεί λίγα νερό και φυτοφάρμακα.	Καθημερινά και αθλητικά ρούχα.
Τζιν (ανθεκτικό βαμβάκι)	Πυκνή και ανθεκτική δομή, βελτιώνεται αισθητικά με τη χρήση.	Τζιν, μπουφάν, φούστες, τσάντες.
Φυσικό δέρμα με φυτική δέψη	Ιδιαίτερα ανθεκτικό, επισκευάσιμο, αποκτά πατίνα με την πάροδο του χρόνου, αυξάνοντας την αισθητική του αξία.	Μπουφάν, υποδήματα, τσάντες, ζώνες.
Υψηλής ποιότητας ανακυκλωμένο πολυεστέρα	Μακράς διαρκείας, γρήγορο στέγνωμα, κατάλληλο για τεχνικά ενδύματα.	Τεχνικά μπουφάν, μπουφάν με πούπουλα, ρούχα για εξωτερικές δραστηριότητες.

Δοκιμή αντοχής

Αξιολογήστε την αντοχή ενός ενδύματος στη χρήση, τις καιρικές συνθήκες και το πλύσιμο, διασφαλίζοντας ότι διατηρεί τη λειτουργικότητα και την εμφάνισή του με την πάροδο του χρόνου. Η κατανόηση της αντοχής των υλικών και των κατασκευών βοηθά στο σχεδιασμό ενδυμάτων που διαρκούν πραγματικά.

Στόχος: εντοπισμός των αδύνατων σημείων του ενδύματος και βελτίωση της δομικής ποιότητας μέσω δοκιμών υφασμάτων, ραφών, κλεισίματος και φινιρισμάτων.

Συμβουλή: ενσωματώστε μικρές πρακτικές δοκιμές νωρίς στο στάδιο της δημιουργίας πρωτοτύπων, όπως επαναλαμβανόμενα πλυσίματα ή δοκιμές χειροκίνητης τριβής, για να προβλέψετε προβλήματα και να βελτιστοποιήσετε τις επιλογές υλικών και κατασκευής.

Είδος δοκιμής	Περιγραφή	Αποτελέσματα
Αντοχή στην τριβή	Ελέγξτε την αντοχή του υφάσματος στη φθορά (π.χ. δοκιμή Martindale ή Wyzenbeek).	
Δοκιμή καταπόνησης	Παρατηρήστε την παραμόρφωση του υφάσματος στις ραφές.	
Αντοχή χρώματος	Αξιολογήστε την αντοχή του χρώματος στο πλύσιμο, το φως, τον ιδρώτα και το τρίψιμο.	
Διαστατική σταθερότητα	Ελέγξτε για αλλαγές στο σχήμα ή το μέγεθος μετά το πλύσιμο ή το στέγνωμα.	
Αντοχή ραφών	Ελέγξτε την αντοχή των ραφών και των νημάτων κατά το τράβηγμα ή τη χρήση.	
Πιλίνγκ (σχηματισμός χνουδιών)	Προσομοιώνει τη φθορά της επιφάνειας που δημιουργεί χνούδια ή σβώλους.	

Φάση 4: Συναισθηματική μακροβιότητα και αφηγηματικός χάρτης

Η συναισθηματική μακροβιότητα πηγάζει από τον συναισθηματικό δεσμό μεταξύ του χρήστη και του ενδύματος. Όταν ένα ένδυμα αφηγείται μια προσωπική ιστορία, γίνεται πιο πολύτιμο και διατηρείται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.
Ο αφηγηματικός χάρτης βοηθά στην οπτικοποίηση αυτής της σχέσης, ανατρέχοντας στα στάδια της ζωής του ενδύματος: ιστορία της μάρκας, προέλευση, παραγωγή, προϊόν και μέλλον.

Στόχος: να ενθαρρύνει τους σχεδιαστές να ενσωματώνουν σκόπιμα συναισθηματική αξία στα ενδύματα, αυξάνοντας την αφοσίωση και τη φροντίδα των χρηστών.

Συμβουλή: Οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτό το εργαλείο για να αναπτύξουν αφηγήσεις μάρκας ή πίνακες ιδεών που απεικονίζουν τον τρόπο με τον οποίο η συναισθηματική σύνδεση υποστηρίζει τη χρήση του προϊόντος.

Στρατηγική σχεδιασμού	Αλληλεπίδραση με τον χρήστη	Εφαρμογές
Εξατομίκευση	Εμπλέκει τον χρήστη στη δημιουργική διαδικασία και ενισχύει τον συναισθηματικό δεσμό με το ένδυμα.	Εξατομικευμένα κεντήματα, μπαλώματα επισκευής
Αφηγηματική επικοινωνία	Δημιουργεί συναισθηματική σύνδεση μέσω ιστοριών για τη μάρκα ή το προϊόν.	Κοινή χρήση των ιστοριών των παραγωγών, διαφάνεια της διαδικασίας
Μεταμορφώσιμη ταυτότητα	Προσκαλεί τον χρήστη να τροποποιήσει ή να ερμηνεύσει εκ νέου το ένδυμα με την πάροδο του χρόνου.	Αρθρωτά, αναστρέψιμα ή πολυχρηστικά ενδύματα· σχέδια που μπορούν να προσαρμοστούν σε διαφορετικά περιβάλλοντα.
Αναμνήσεις και τελετουργίες	Διεγείρει τη συναισθηματική προσκόλληση και φροντίδα μέσω της χρήσης και της συντήρησης.	Προγράμματα επισκευής ή αναδιαμόρφωσης.
Διαχρονικό σχέδιο	Μειώνει την αισθητική απαξίωση, ενθαρρύνει τη μακροχρόνια χρήση.	Κλασικές σιλουέτες, ουδέτερες αποχρώσεις, ρούχα που δεν εξαρτώνται από την εποχή ή είναι διαχρονικά.

Πρακτική δραστηριότητα: «Ανασχεδιάστε ένα παλιό ένδυμα»

Επισκόπηση δραστηριότητας

Στόχος: Να ενθαρρύνει το σχεδιασμό ενδυμάτων που προορίζονται για πολλαπλούς κύκλους ζωής, μέσω της επαναχρησιμοποίησης, της μεταμόρφωσης και της συναισθηματικής αξίας, και να προωθήσει μια βιώσιμη προσέγγιση στο σχεδιασμό.

Διάρκεια: 60-90 λεπτά

Υλικά: Φύλλα ή κάρτες για brainstorming, εικόνες από χρησιμοποιημένα ενδύματα ή πρωτότυπα, ψαλίδι, κόλλα, μαρκαδόροι (για κολάζ ή mood boards)

Βήμα προς βήμα

1. Επιλέξτε ένα «φθαρμένο» ένδυμα: φέρτε ένα μεταχειρισμένο ένδυμα (δικό σας ή που βρήκατε) ή επιλέξτε ένα από μια εικόνα.
2. Πείτε την ιστορία του: Ποιος το φορούσε; Σε ποιες περιπτώσεις; Τι καθορίζει τη φθορά ή την απώλεια αξίας του;
3. Σχεδιάστε τουλάχιστον δύο πιθανές μεταμορφώσεις:
    - Λειτουργική: πώς θα μπορούσε να τροποποιηθεί για να συνεχίσει να χρησιμοποιείται (π.χ. από πουκάμισο σε μπλούζα, από τζιν σε τσάντα);
    - Συναισθηματικές: πώς θα μπορούσατε να προσθέσετε συναισθηματική αξία (π.χ. προσωπικά κεντήματα, βαφή, οικογενειακές αναμνήσεις);
4. Οπτικοποιήστε τις ιδέες σας: δημιουργήστε ένα σκίτσο, ένα κολάζ ή ένα mood board που να δείχνει τη νέα ταυτότητα του ρούχου.
5. Τεκμηριώστε: φωτογραφήστε κάθε συνδυασμό και σημειώστε τι λειτουργεί καλύτερα από άποψη άνεσης, αισθητικής και λειτουργικότητας.

Τροφή για σκέψη

- Πώς μπορεί ο σχεδιασμός να ενθαρρύνει την προσκόλληση, την επισκευή και την επαναχρησιμοποίηση;
- Το ρούχο προσαρμόζεται σε διαφορετικά περιβάλλοντα; Είναι ευέλικτο;
- Είναι εύκολο να πλυθεί, να επισκευαστεί ή να ανανεωθεί;
- Ο σχεδιασμός είναι διαχρονικός ή υπόκειται σε περαστικές μόδες;

IMASUS

Imagineering Sustainability

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

INMA
INSTITUTO DE NANOCIENCIA
Y MATERIALES DE ARAGÓN

MUNKUN

LOTTOZERO

european
creative
hubs
network